

ČASOPIS PŘIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIX.

ČÍSLO 12

DECEMBER 2021

Rozlišovanie

Pandémia - Betlehemske svetlo - Dobrá novina - Hríbik spieva
Rozhovor s Dominikou - Recept na život - Modlitba vládcov - Panika

Detská svätá omša u piaristov na prvú adventnú nedeľu vysielaná online, 28. novembra 2021

Zaostrit' zrak na Božiu vôľu

Poznáte to! Roky pribúdajú a s vekom sa na nás lepia aj rôzne zdravotné peripetie. Tentokrát to bolo u mňa to, že som badal zhoršenie zraku a zistil som, že potrebujem nosiť okuliare „na plný úväzok“, to znamená stále.

Dovtedy som nosil okuliare len pri šoférovaní a veľmi mi to pomáhalo. Najmä som mal pocit, že vo väčšom bezpečí sú tí okolo mňa, prípadne šerom túlajúci sa chodci. Avšak stálym nosením okuliarov som zistil, že vidím lepšie a jasnejšie nielen pri šoférovaní, ale napr. aj v kostole spoznávam ľudí; na ulici viem, keď stretnem niekoho známeho... Som vd'ačný Talianovi Armatimu, o ktorom sa traduje, že v 13. storočí vynášiel okuliare.

Musím však priznať, že nosenie okuliarov a tým jasnejšia schopnosť rozoznávať ľudí a predmety okolo seba má aj svoju nevýhodu. Zistil som, že ma začalo viac vecí rozptyľovať. Jednoducho zrazu vidíte, čo ste predtým nevideli alebo ste si to nevšimli a otvára sa vám tak možnosť vniknutia nových podnetov do vášho vnútra.

No a s nástupom nového, resp. jasnejšieho „videnia“ sveta okolo mňa, nastúpila prirodzene aj túžba rozlišovať a akási nutkavá povinnosť odfiltrovať to, čo je v danej chvíli nepodstatné, prípadne by mohlo človeka len zbytočne zmiast'. A to mi pripomenulo aj otázku, ktorou sa my, kresťania, najčastejšie zaoberáme, alebo aspoň by sme sa zaoberať mohli: „Čo je Božia vôľa?“ Je dôležité, aby sme sa ju snažili tiež vidieť jasnejšie a spoznávať ju ostrejšie, ako keď som si ja na zlý zrak nasadil okuliare. Načo nám je vlastne potrebné vôbec poznať odpoveď na túto otázku? Nuž, pomôže nám to v rozhodovaní sa, a to sa týka nás všetkých každý deň. A tu si pomôžem pátrom Michalom Scanlanom, ktorý odporúča pred dôležitým rozhodnutím položiť si päť otázok.

1. Zhoduje sa moje rozhodnutie s Božím zákonom, ktorý mám možnosť spoznávať cez Bibliu a tradíciu Cirkvi?
2. Napomáha mi toto rozhodnutie viac sa priblížiť k Bohu a k ľudom?

3. Je moje rozhodnutie v súlade s mojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami, ktoré už mám overené ako dobré rozhodnutia?
4. Čím môžem overiť svoje rozhodnutie? Na dobré rozhodnutie totiž nadväzuje aj dobré ovocie, ktoré síce nemusí byť vidieť hneď, ale časom sa ukáže tak či onak.
5. A čo na to hovorí moje vnútro, moje „srdce“? Lebo ak je rozhodnutie správne, chce ho celé moje „ja“.

Boh s nami nehrá schovávačku na objavenie jeho vôle. Chce to len vnímať veci jasnejšie, ostrejšie a pomôcť si „okuliarmi“, ktoré nám dáva sám Ježiš prostredníctvom Božieho slova a svojho spoločenstva, Cirkvi.

Libor Straka, dekan - farár

V čiernych okresoch Banskobystrickej diecézy platí dišpenz

V čiernych okresoch Banskobystrickej diecézy platí dišpenz od účasti veriacich na svätých omšiach v nedeľu a v prikázané sviatky. Rozhodol o tom banskobystrický biskup Mons. Marián Chovanec. Z dekrétu, ktorý podpísal, vyplýva, že platí od stredy 3. novembra až do odvolania.

„Na základe zhoršujúcej sa epidemiologickej situácie kvôli pretrvávajúcej pandémie covid-19 a vzhľadom na platné obmedzenia kvôli narastajúcemu počtu infikovaných koronavírusom pre všetkých veriacich nachádzajúcich sa na území Banskobystrickej diecézy s platnosťou od 3. novembra 2021 až do odvolania udeľujem dišpenz od povinnosti zúčastniť sa svätej omše v nedeľu a prikázaný sviatok pre veriacich tých farností (alebo filiálok), pokiaľ sa podľa okresov nachádzajú v rámci platného Covid automatu v 3. stupni ohrozenia (čierna farba) a ich účasť na eucharistickom slávení nie je možná pre limitovaný počet veriacich na

bohoslužbe,“ píše v dekréte biskup Marián Chovanec.

Veriacich povzbudzuje, aby v čase dišpenzu venovali čas najmä modlitbe „osobne alebo v rodinách“. Zároveň pripomína, aby bola nedeľa „pre našich veriacich aj tým dňom a časom, v ktorom svojej rodine a svojim blízkym venujú čas a starostlivosť, ktoré im ťažko môžu venovať v iných dňoch týždňa.“ „Nech je nedeľa aj dňom premýšľania, ticha, vzdelávania sa a meditácie, čo všetko prospieva rastu vnútorného a kresťanského života,“ uvádza na záver v dekréte diecézny biskup.

TK KBS, redakčne upravené

Biskupi vyzývajú na očkovanie, zdôrazňujú starostlivosť o blížneho

Slovenskí katolícki biskupi na spoločnom rokovaní on-line dňa 15. novembra 2021 pripravili vyhlásenie na podporu očkovania. Zdôrazňujú v ňom kresťanskú starostlivosť o blížneho. Vyhlásenie prinášame v plnom znení.

„Drahí bratia a sestry, obraciame sa na vás s prosbou o vypočutie, aby naše kresťanské spoločenstvo v dôležitej chvíli zaujalo správny postoj. Sledujeme rastúce počty nakazených a zomierajúcich na covid a zároveň rastúci počet vyčerpaných lekárov a zdravotníkov, z čoho hrozí bezprostredný kolaps nemocníc. Sme presvedčení, že práve očkovanie je veľká pomoc pre zastavenie pandémie a pre záchranu tisícok ľudských životov. Zaočkovaním chránime nielen seba, ale aj druhých.

Tak ako to vyjadril Svätý Otec: zaočkovať sa je prejavom lásky voči blížnemu. Kto pochybuje, nech sa rozhodne práve preto, že kresťanským povoláním je starať sa nielen o seba, ale aj o blížnych a pomáhať im na ceste života. Naber-

me odvahu a spravme tento krok z lásky k druhým, k slabším, k ohrozeným.

Naliehame na kňazov, aby šíрили správnu osvetu, aby nabádali v prospech očkovania a zároveň dodržiavali hygienické pravidlá. To je v čase šíriacej sa choroby konkrétnym a zreлым prejavom našej viery v Boha, ktorý nám zveril svet i blížnych do opatery. A to je aj skutočným prejavom nášho uvedomelého, konzistentného postoja za život.

Vypočujte, drahí bratia a sestry, tento náš hlas a modlite sa i povzbudzujte spolu s nami, aby si ľudia nezatvrdovali svoje srdcia a neodmietali prostriedok, ktorý máme na pomoc v utrpení. Žehnajú vám vaši katolícki biskupi Slovenska.“

Zdroj: TK KBS

Betlehemske svetlo už priviezli do Rakúska

Malý plamienok z Betlehema už dorazil do Rakúska. Vzhľadom na aktuálnu situáciu ohľadom koronavírusu ani tento rok Dieťa svetla necestovalo do Betlehema. Betlehemske svetlo tam pre nás odpálila deväťročná Rianna Danho. Lietadlom v špeciálnej lampe bolo Betlehemske svetlo prepravené na viedenské letisko, kde ho prevzal Tobias Nussbaumer, tohtoročné Dieťa svetla.

Betlehemske svetlo zvyčajne prináša do Európy rakúske dievča alebo chlapec, Dieťa svetla, ktoré toto vyznamenanie získa za svoje príkladné správanie, ochotu pomáhať druhým a povšimnutiahodné skutky. Ako poďakovanie za prácu po silných krupobitiach v Rakúsku vyzvala tento rok hornorakúska televízia ORF hasičské zbory, aby nominovali Dieťa svetla. Voľba padla na jedenásťročného Tobiasa Nussbaumera z Kirchhamu (okres Gmunden), ktorý sa aktívne angažuje v miestnom hasičskom zbore. Obzvlášť hrdí sú jeho kamaráti hasiči.

Aktuálne neľahká situácia ohľadom koronavírusu prekazila silnú tradíciu aj v tomto roku - Dieťa svetla necestovalo do Svätej zeme, aby zapálilo Svetlo pokoja v Jaskyni Narodenia Ježiša. Po minuloročnom vzore sa o to postarala deväťročná Rianna Danho, ktorá žije v Betleheme. Bola tak na začiatku úvodnej cesty Betle-

hemskeho svetla v tomto roku, ktoré síce čaká ešte množstvo stoviek a tisícok kilometrov, no dobrou správou je, že už sa nachádza v susednom Rakúsku. Tam dorazilo letecky v špeciálnej lampe v sobotu 20. novembra. Na viedenskom letisku ju prevzal Tobias Nussbaumer.

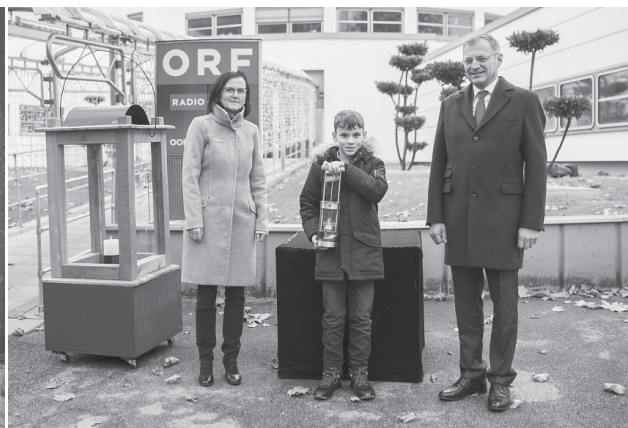
Plamienok teraz čaká v susednom Rakúsku na svoj veľký deň, 11. december, kedy sa začne jeho tohtoročná cesta po svete. V tento deň máme naplánovaný jeho príchod aj na Slovensko. To, ako a kedy presne ho dobrovoľníci zo Slovenského skautingu prinesú, akou formou ho budú po našej krajine distribuovať, je zatiaľ vzhľadom na aktuálne nejasný vývoj opatrení ťažké povedať. Skauti ale sľubujú, že Betlehemske svetlo sa budú snažiť priniesť všade tam, kam to pôjde a súčasne to bude bezpečné.

Text: Alojz Vlčko

Foto: Land OÖ

Betlehemske svetlo vzhľadom na pandemické opatrenia odpálila v Betleheme deväťročná Rianna Danho.

Betlehemske svetlo je už v Rakúsku. Zľava: Sabinia Korntner - koordinátorka projektu „ORF-Friedenslicht“, Tobias Nussbaumer - Dieťa svetla 2021, Thomas Stelzer - guvernér.

Betlehemské svetlo bude horieť na šiestich miestach

Plamienok zapálený v Bazilike Narodenia Pána prinesú skauti do Prievidze napriek ťažkej dobe a platným protiepidemickým opatreniam aj tento rok. Každé odpálenie svetla odkazuje ďalej tiché pranie, aby sa pokoj a porozumenie šírili v ľudských srdciach presne tak, ako sa od človeka k človeku šíri plameň Betlehemskeho svetla.

Cieľom skautov a skautiek bude aj napriek ťažkej dobe odovzdať plamienok z Betlehema čo najväčšiemu počtu ľudí. Budeme však pri tom dbať na dodržanie platných opatrení. Očakávame, že pre obmedzenia vychádzania a zhromažďovania Betlehemské svetlo nebudeme môcť rozdávať na stanovištiach ani tento rok. **Vytvoríme preto miesta, kde bude svetlo horieť od 22. do 24. decembra vo veľkom sklennom pohári a každý si ho tu bude môcť odpáliť sám napríklad cestou z kostola. Ak to situácia umožní, prinesieme ho tiež do chrámov na Štedrý deň.**

Betlehemské svetlo bude horieť od 22. do 24. decembra na týchto miestach:

- Farský Kostol sv. Bartolomeja v Prievidzi - križ pri zastávke MHD
- Piaristický kostol (Najsvätejšej Trojice v Prievidzi) - pri soche Panny Márie Immaculaty
- Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux v Prievidzi (Zapotôčky) - pri bočnom vchode
- Vstup do mestského cintorína v Prievidzi - pri križi
- Farský Kostol sv. Martina z Tours v Bojniciach - pri križi
- Kostol Sedembolestnej Panny Márie v Bojniciach - Dubnici - pri križi

Nech prežiarajú vianočné sviatky! To Vám prajú skauti, skautky.
Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza

Objednajte si doručenie decembrového Bartolomeja do schránky

Milí čitatelia, milí farníci,

z dôvodu obmedzení pohybu a zhromažďovania môžeme náš časopis ponúknuť obvyklou formou v kostoloch len v obmedzenej miere. Rozhodli sme sa preto ponúknuť doručenie decembrového čísla do poštovej schránky na území mesta Prievidza.

Ak máte záujem o takéto doručenie, vyplňte, prosím, formulár, ktorý nájdete na stránke farnosti www.farapd.sk a naši dobrovoľníci doručia časopis na vami uvedenú adresu.

Veľmi pekne vás prosíme, aby ste touto formou objednali Bartolomej aj vašim blízkym, susedom, priateľom či známym ako malý vianočný darček. Chceme časopis dostať k všetkým, ktorí ho radi čítajú, preto budeme radi, ak nám s tým pomôžete.

Milodarom na potreby farnosti môžete prispieť bankovým prevodom na číslo účtu: SK38 0200 0000 0038 0226 6955, prípadne môžete úhradu zrealizovať načítaním QR kódu vo vašej bankovej aplikácii.

PAY by square

Balíky prvej pomoci pre migrantov z Blízkeho východu

Asi málokto z vás počul o Bielovežskom pralese, ktorý je na zozname svetového dedičstva UNESCO a rozprestiera sa na hranici Bieloruska a Poľska. Táto hranica je zároveň aj hranicou Európskej únie. Práve v tomto pralese sa momentálne nachádzajú tisícky migrantov. Niektoré zdroje uvádzajú, že ich môže byť až 16 000.

Títo ľudia uverili klamlivým sľubom podvodníkov o ľahkej ceste do Európy z Bieloruska cez Poľsko až do Nemecka. Celé rodiny s malými deťmi aj so svojimi starými rodičmi si zaplatili letenky do Bieloruska, aby mohli žiť lepší život. A boli oklamaní. Nedostanú sa ani do Poľska a ani späť do Bieloruska. Prišli o peniaze a teraz prežívajú v lese v stanoch, bez vody a jedla, bez tepleho oblečenia, bez zdravotníckej pomoci. Niektorí z nich už prišli o život a stovky ľudí sú v ohrození. Ľudia zomierajú na vyčerpanie, podchladenie, od hladu a smädu. Teploty stále klesajú, noci sú mrazivé. Humanitárne organizácie nemajú v súčasnosti do oblasti prístup, keďže Poľsko vyhlásilo výnimočný stav a v Bielorusku im v tom bránia vojaci.

Nadácia Integra už monitoruje situáciu a pripravuje v spolupráci s miestnymi partnermi pomoc - balíky prvej pomoci. Mali by obsahovať potraviny, deky, spacie vaky. Akonáhle to situácia umožní, budú balíky distribuovať.

Pridajme sa aj my!

Utrpenie týchto ľudí sa každým dňom zhoršuje. Pridajme sa k výzve a spoločne pomôžeme ľuďom, ktorí to tak veľmi potrebujú. Váš dar im umožní zvládnuť ná-

ročné obdobie, kým sa situácia nevyrieši. „Keď necháme ľudí zamrznúť pred hranicami Európy, tak máme obrovský problém s našimi hodnotami. Pozývam každého, aby prispel. Lebo táto kríza sa týka aj nás,“ uviedla manažérka humanitárnych projektov Integra Ivana Čorbová.

Svoj milodar môžete poslať :

- priamo cez webstránku Nadácie Integra: www.integra.sk/kampane/kriza-na-hraniciach-eu/,
- na účet Klubu priateľov misií: SK97 0200 0000 0021 3927 6553 (do správy uveďte „Balíky pomoci“ a svoje meno),
- alebo svoj milodar vložte do obálky označenej „Balíky pomoci“ a odovzdajte v sakristii farského kostola.

Tiež všetky vaše príspevky vložené v mesiacoch november - december do misijnej pokladničky pri soche svätej Terezyky budú použité na tento účel.

Ďakujeme všetkým, ktorým nie je ľahostajný osud nevinných ľudí. Nadácia Integra pomáha pri humanitárnych krízach už vyše 20 rokov v 80 krajinách sveta.

Elena Cagaňová, členka Klubu priateľov misií
Foto: www.vaticannews.va

27. ročník Dobrej noviny s mottom „Pod’me niečo dobré podniknúť“

Dobrá novina už 27 rokov napomáha k lepšiemu životu ľudí v núdzi na africkom kontinente. V tomto ročníku Dobrá novina podporí najmä drobné podnikanie na východe Ugandy. Tiež sa podporia ďalšie projekty v Ugande, Etiópii, Južnom Sudáne a Keni.

Východ Ugandy je druhým najchudobnejším regiónom tohto afrického štátu. Tri štvrtiny populácie na vidieku sa živia drobným poľnohospodárstvom, u žien je to až 90 %. Poľnohospodárstvo je pre mnohých hlavným zdrojom obživy. Dlhé obdobia sucha a noví škodcovia predstavujú pre farmárov riziko, že svoje rodiny nebudú môcť užiť. Len minimum farmárov dokáže vyprodukovať toľko, aby niečo dokázali predat’ na miestnom trhu.

Svojpomocné podnikateľské skupiny

S Arcidiecézou Tororo v Ugande spolupracuje Dobrá novina od roku 2016. V 46 farnostiach boli vytvorené mnohé spoločenstvá mladých, katechétoŧ či žien, ktoré držia spolu a založili si svojpomocné podnikateľské skupiny. Navzájom sa podporujú a spoločne si sporia. Z toho mála, čo sa im podarí odložiť bokom, radi pomôžu druhým. Ak ich priateľov zastihnú nepredvídané výdavky či potrebujú jednorazovo uhradiť vyššiu sumu, napr. na školské poplatky pre svoje deti, spoločnými silami to vedia zvládnuť.

Dobrá novina v spolupráci s Charitou Tororo pomáha rozvíjať činnosť týchto farských skupín. Začínajúci podnikatelia absolvovali kurzy základnej gramotnosti cez prieskum trhu až po marketing a vypracovali si podnikateľské plány. Dnes už spoločne podniká 1 500 žien a 500 mužov v 69 skupinách a niektorí už dosahujú aj zisk. 15 farských skupín si otvorilo vlastný účet v banke.

Vďaka spoločnej snahe boli založené prosperujúce pekárne, chov včiel a výroba medu, pestovanie kávy a sadeníc ovocných stromov, nové krajčírské dielne a kadernícke salóny. Je vidieť, že toto je správna cesta pre zmenu života chudobných ľudí v Arcidiecéze Tororo.

Príbeh kuchára Georga Juma

George je farmárom a so svojou ženou majú sedem detí. Patrí do farskej skupiny, ktorú tvorí 14 mužov a 6 žien. Ponúkaná podpora zo strany Dobrej noviny a Charity Tororo pre nich znamenala príležitosť začať podnikat’. Rozhodli sa pre oblasť gastronómie.

Dnes táto skupina poskytuje občerstvenie na spoločenských podujatiach, ako sú svadby, oslavy či promócie. Zo získaných peňazí si členovia skupiny môžu dovoliť uhradiť školské poplatky pre svoje deti a zmenu vidno aj v lepšom vybavení ich domácností. Vlastné zárobky investujú aj naspäť do svojho podnikania. Nakúpili nové stoličky a prenosné stany. Jeden z členov skupiny založil malú pekáreň, kde cielene zamestnáva mladých ľudí a dáva im príležitosť priučiť sa remeslu a niečo si zarobiť.

Každý člen skupiny prispieva aj na potreby miestneho kostola. Okrem podnikania si George privyrába aj pečením palacinek a pukancov už od skorého rána. Od farskej skupiny si požičal peniaze a kúpil za ne solárny panel, ktorý rodina umiestnila na strechu domu. Získali tak elektrickú energiu, pre nich dovtedy nepoznaný luxus.

Kuchár George so svojou rodinou

Jeho deti si dnes už nekazia oči pri slabom svetle petrolejovej lampy. George nepotrebuje nakupovať petrolej do lúčok a z ušetrených peňazí môže deťom kúpiť školské pomôcky, zošity a ceruzky.

Koledovanie Dobrej noviny vzhľadom na súčasnú pandemickú situáciu ani tento rok nebude možné vo vašich domácnostiach.

Podporiť Dobrú novinu budete môcť:

- priamo na bankový účet Dobrej noviny

SK77 1100 0000 0029 4045 7894 (do poznámky uviesť svoj email alebo korešpondenčnú adresu),

- vložiť do pokladničiek v kostole od 24.12.2021 do 6.1.2022,
- ďalšie možnosti podpory sú uvedené na web stránke www.dobranovina.sk.

Všetkým darcom zo srdca ďakujeme!

Pripravila: Elena Cagáňová

Foto: www.dobranovina.sk

Rodinkovo ponúka Manželský kalendár na rok 2022

Dom prijatia pre rodiny Rodinkovo ponúka všetkým manželom Manželský kalendár na rok 2022. Pre čitateľov Bartolomeja poskytuje aj uvádzaciu zľavu 10 %.

Kalendár si môžete objednať v univerzálnej podobe (cena 11 €) alebo aj s menami konkrétnych manželov (napríklad s vlastnými menami alebo s menami vašich blízkych alebo známych manželov; cena 13 €). Je vytlačenej na kvalitnom ozdobnom papieri s hrubšou textúrou, a teda je vhodný aj ako darček k Vianociam pre mladomanželov, pre dospelé deti žijúce v manželstve, pre rodičov alebo pre známych manželov zo spoločenstva či z práce. Každý mesiac nájdete priamo v tlačenej verzii prepojenie témy so životmi svätých manželov. Tipy na manželské pozornosti, manželské rande či rozpracovanú tému nájdete na webovej stránke Rodinkova www.rodinkovo.sk.

Uvádzacia zľava 10 % pre čitateľov Bartolomeja je platná do 10.12.2021. V prípade, že sa ju rozhodnete využiť, je potrebné pri objednávaní vpísať do rámečka pod celkovou sumou zľavový kód GIFT a stlačiť tlačidlo - Použiť. Kalendár si môžete prelistovať a objednať na webovej stránke www.manzelskykalendar.sk.

Piaristická fraternita na Slovensku má nové vedenie

V sobotu 27. novembra sa v online priestore uskutočnilo VI. Valné zhromaždenie Piaristickej fraternity na Slovensku, na ktorom bol zvolený jeho nový predseda. Andreja Kmotorku v tejto funkcii nahradil Miroslav Kotora (foto).

Členmi miestnej rady v Prievidzi sa stali Anežka Kútiková, Lukáš Vaňo a Katarína Šimkovičová, miestnu radu v Nitre reprezentujú Miroslav Kaniansky, Katarína Kanianska a Monika Gubáňová.

Text a foto: fb Rehole piaristov na Slovensku (upravené)

Novinky z piaristickej školy

Spolupráca je cesta

Jeseň je v plnom prúde, príroda sa pripravuje na zimný spánok a stromy zhadzujú farebné lístie. Síce dni už nie sú teplé a dlhé, ale o poriadok sa starať musíme, a preto sa v jedno novembrové poobedie pátri, učitelia a žiaci rozhodli pekne upraviť školský dvor.

Imatrikulácie na SOŠ

Každý rok do školy prichádzajú noví žiaci a známe tváre odchádzajú. Noví žiaci síce prichádzajú do školy v septembri, ale oficiálne sa stávajú žiakmi školy, až keď absolvujú imatrikulácie. Takéto imatrikulácie sa konali aj v Piaristickej strednej odbornej škole, keď žiaci II.H a II.F zimatrikulovali žiakov I.H a I.F. Prváci si zašportovali, ale aj ochutnali trochu múky. Prváci, vitajte v škole!

Martin na bielom koni neprišiel

Keďže Martin na bielom koni neprišiel, žiaci s pani učiteľkou Pišovou sa v jednu snečnú sobotu vydali pretiahnuť svoje svaly a vyčistiť si svoje hlavy. Za svoj cieľ si zvolili vrch Veľký Gríč. Prekonali síce prevýšenie vyše 600 metrov v náročnom teréne, ale účastníci nič nelutovali, lebo odmenou im boli nádherné výhľady a pocit, že prekonali sami seba.

Sviečka za nenarodené deti 2021

Naša škola sa aj v tomto roku v mesiaci október zapojila do kampane Fóra života *Sviečka za nenarodené deti*. V priestoroch školy a piaristického kostola sa

s podporou dobrovoľníkov podarilo za predaj sviečok vyzbierať 725 €, vďaka ktorým sme podporili projekty organizácie Fórum života. Ďakujeme všetkým, ktorí sa do tohto projektu zapojili, či už ako dobrovoľníci, alebo vlastnou kúpou sviečky, resp. modlitbou.

Budujeme vzťahy a zbožnosť

Na prelome októbra a novembra mali deti druhého stupňa ZŠ a nižšieho gymnázia možnosť zažiť jednoduchú duchovnú obnovu v exercičnom dome v Chrenovci. Celý program obnov bol zameraný na povzbudenie detí vo viere a upevnenie ich vzájomných vzťahov. Veľkým obohatením bol tím animátorov zložený zo žiakov našej školy, ktorí veľmi prístupnou formou odhaľovali tajomstvá viery svojim mladším spolužiakom. Veríme, že tento čas obohatený prednáškami spojenými s aktivitami, sv. omšou a športovým zápolením v prírode prinesie svoje ovocie.

Pripravil: Mário Orság, študent piaristického gymnázia
Foto: archív školy

Hríbik spieva so Slniečkom: Podporte vydanie druhého CD pátra Janka Hríba

Po úspešnom prvom CD s názvom *Hríbik det'om* plánuje KALAZANS - Združenie detí a mládeže vydať druhé CD. „Chceme opäť priniesť radosť a nádej v tomto období do našich rodín. Chceme pomôcť aj det'om zamerať sa na podstatu. Druhé CD bude obsahovať pesničky, ktoré sa nezmestili na prvé CD, a predovšetkým autorskú tvorbu pátra Jána Lichtnera, známeho aj pod umeleckým menom Janko Slniečko,“ uvádza predseda združenia Andrej Kmotorka.

Výnimočná služba rehole piaristov je starať sa o deti a mládež, približovať im lásku a dobrotu Boha Otca spôsobom, ktorému budú rozumieť. „Páter Ján Lichtner, SchP - známy aj pod menom Janko Slniečko - napísal niekoľko detských kníh a pesničiek. Znovuobnovil piaristickú školu v Prievidzi, bol riaditeľom, učiteľom, a dodnes na neho spomínajú mnohí absolventi, ktorým ukázal, aká je láska Pána Ježiša k nám. Chceli sme vytvoriť album, ktorý by obsahoval jeho autorské piesne v podaní pátra Jána Hríba, SchP,“ hovorí Ján Grešner, autor myšlienky hudobného CD pátra Janka. Okrem CD sa plánuje aj vydanie spevníka s textami a akordami, aby si deti mohli piesne aj sami doma hrať a spievať.

„Grafický návrh máme vymyslený, avšak CD potrebujeme nahráť, zmixovať, urobiť mastering, pripraviť ho do lisu a vylišovať. Zároveň by sme ho chceli umiestniť na streamovacie služby. Ak sa nám podarí financie vyzbierať, veríme, že CD budete mať už pred Vianocami doma,“ uvádza sa na stránke Startlab, na ktorej je možné projekt podporiť. Podporovateľia si môžu vybrať viacero odmien - podľa sumy, ktorou vydanie CD podpora. Za príspevok 12 € dostanú darcovia ako poďakovanie hotové CD. Ak darca podporí vydanie nosiča sumou 30 €, ako poďakovanie dostane okrem CD aj elektronický PDF spevník s akordami. Pri podpore 40 € mu poštou doručia tlačený spevník s akordami k pesničkám.

„Kompozícia hudby piesní pre deti je v niečom veľmi špecifická. Počúval som mnoho detských piesní, hľadal som, aké

hudobné prvky ich odlišujú od „štandardných“ piesní. Musel som sa vcítiť do detskej duše, aby som vedel, ako dieťa zaujať. Musím sa priznať, že táto tvorba hudby ma veľmi bavila,“ hovorí Marián Púčik, autor aranžmánov, ktorý pracoval aj na poslednom albume *Nebojím sa byť slabý* od PiarMusic.

Na CD bude deväť piesní, napríklad i pesnička Pýtala sa žabky žabka, ktorú si pospevujú deti nielen v piaristickej komunite už viac ako dve desaťročia. Medzi ďalšie plánované piesne patria aj Na jazere, Abeceda, Babulit či Vetríkovia.

Druhé CD *Hríbik spieva so Slniečkom* bude obsahovať viac prepracované aranžmány, ktoré si určite nájdu obľubu nielen detí, ale aj u ich rodičov. Kampaň na portáli Startlab nájdete do 10. decembra 2021 na stránke www.startlab.sk/hribik_spieva_so_slnieckom/, priamo na stránku môžete prejsť aj načítaním QR kódu.

Text: Alojz Vlčko
Foto: OZ Kalazans

Prepojenie neba a zeme

Ak liturgii predsedá biskup, ľud spieva dvakrát Trojsvätú pieseň a potom sa zo svätyne ozve mohutný spev biskupa a kňazov v gréckom jazyku: „*Hagios ho Theos, Hagios ischyrós, Hagios athánatos, eléyson hymás.*“ (Svätý Bože, Svätý Silný, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.)

Pre mňa je táto vsuvka do spevu ľudu niečo ako koruna majestátnosti Trojsvätej piesne - mohutne vyspievané kňazské hlasy nízkym ťahavým unisónom v gréckom jazyku rozozvučia celý chrám. A hneď potom ľud na nich nadväzuje: „*Sláva Otcu i Synu i Svätému Duchu, Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.*“ A znova spieva jedenkrát Trojsvätú pieseň. Je to previazanie spevu neba (spevu vychádzajúceho zo svätyne v akoby anjelskom, nie bežnom jazyku) a spevu zeme (ľudí v lodi chrámu).

Horný stolec

Počas tretieho opakovania Trojsvätej piesne kňaz/kňazi odchádzajú na horné „sidališče“ (csl.) - na miesto určené na sedenie pre presbyterov, ktoré sa nachádza väčšinou za oltárom. Tam sú kňazi počas čítaní apoštola či evanjelia. Ani to sa nedeje bez modlitby - hlavný slúžiaci žehná „sidališče“: „*Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Požehnaný si ty, čo sedíš na svojom slávnom kráľovskom tróne a nad cherubínmi, teraz i vždycky i na veky vekov.*“ Nevieť presne, ako je to v západnom obrade, no vo východnom obrade si počas liturgických slávení kňaz nikdy nesadá na hlavný, t. j. na „horný stolec“ - kreslo v strede. To je rezervované len pre biskupa. V liturgikone (bohoslužobnej knihe) sa vyslovene píše: „*...kňazovi sa nepatrí vystupovať k hornému stolcu, ani na ňom sedieť, ale sedí vedľa neho ...*“ Tým sa vyjadruje hierarchická poslušnosť a zároveň akoby stála prítomnosť biskupa počas liturgii.

Prvé žehnanie

Keď ľud dospieva hymnus, hlavný slúžiaci zvolá k ľudu zo svojho miesta: „*Vnímajme! Pokoj všetkým! Premúdrost', vnímajme!*“

Vnímajme! - Pripravme sa, otvoríme svoje uši na počúvanie a svoje srdcia na prijatie slov z listov svätých apoštolov, ktoré teraz budú nasledovať.

Pokoj všetkým! - Božie slovo prináša pokoj do srdc ľudí. Pri tomto zvolaní kňaz žehná ľud. Je to prvé žehnanie v liturgii. Prichádza spolu s Božím slovom.

Premúdrost', vnímajme! - Lebo budú znieť slová nie tohto sveta, nie pozemská múdrosť a učenosť, ale múdrosť nadpozemská - premúdrost', ktorú vložil do úst apoštolov Svätý Duch. Buďme vnímaví na túto múdrosť.

Nasleduje spev prokimeniu (malého úseku starozákonného čítania) s veršami žalmov, ktoré prináležia ku konkrétnemu dňu. Teraz kňaz vyzve čitateľa „Premúdrost'“, aby oznámil ľuďom názov čítania, napr. „Čítanie z prvého listu svätého apoštola Pavla Korint'anom“. Po zaznení nadpisu kňaz vyzve ľud k pozornosti („Vnímajme!“) a čtec zo stredu chrámu, spomedzi ľudí, číta vybrané čítanie z apoštolských listov alebo zo Skutkov apoštolov.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár
Foto: Štefan Kollár

Vianočné obdobie 2021/22 v Prievidzi

Rozpis svätých omší a ostatného programu

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintoríne)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
PIATOK 24. 12. 2021 Štedrý deň Vigília slávnosti Narodenia Pána	6:00 16:00 22:00	15:00 gréckokatolícka svätá liturgia s večernou 24:00 polnočná	7:00 16:00 24:00 polnočná	16:00 22:00 24:00
SOBOTA 25. 12. 2021 Narodenie Pána, slávnosť (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
NEDEĽA 26. 12. 2021 Svätého Štefana, prvého mučeníka (sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
PIATOK 31. 12. 2021 Svätého Šilvestra I., pápeža Starý rok	6:00 16:30 24:00 požehnanie		7:00 16:00 s pobožnosťou	16:00 s pobožnosťou 23:30-24:00 kostol otvorený k tichej poklone
SOBOTA 1. 1. 2022 Nový rok Panny Márie Bohorodičky (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00
ŠTVRTOK 6. 1. 2022 Zjavenie Pána (prikázaný sviatok)	7:30 9:00 10:30 18:00	9:00 10:30 gréckokatolícka svätá liturgia, Veľké svätenie vody, myrovanie	7:00 9:30 11:00	8:00 10:00 19:00

Bohoslužby budú slúžené v súlade s aktuálne platnými protipandemickými nariadeniami.

Charita bude zbierať ovocie a trvanlivé potraviny

Od pondelka 20. decembra do stredy 23. decembra 2021 v čase od 9:00 do 12:00 bude charita zbierať ovocie a trvanlivé potraviny pre núdznych. Dary od darcov bude prijímať v budove charity na Košovskej ceste 19 (oproti firme Skanska - bývalým Banským stavbám). Následne budú prijaté dary rozdane núdznym počas vianočných sviatkov.

Alojz Vlčko

Rozhodujúci je pre mňa pokoj

Keď sa v roku 2009 objavila v súťaži SuperStar, priniesla tam nielen závan sviežosti a kvalitného hudobného prejavu, ale i kresťanské hodnoty, za ktoré sa nikdy nehanbila. Dominika Jurena (v čase SuperStar ešte Stará) je dnes šťastnou manželkou i budúcou mamou. Láska k hudbe ju však neopustila.

▪ **Vďaka súťaži SuperStar ste sa stali známou vo svete hudby. Existujú však aj iné veci, v ktorých sa realizujete tak aktívne a naplno ako v speve?**

Samozrejme, spev je u mňa prvoradá a je to taká moja láska. Som nesmierne šťastná, že mám možnosť venovať sa tomu, čo milujem a čo ma naplňuje. Uvedomujem si totiž, že to nie je samozrejmosť.

Okrem spevu sa však venujem aj mnohým iným veciam. Pomáham rodičom manažovať našu rodinnú firmu, hoci už od januára nastupujem na materskú dovolenku. Venujem sa aj marketingu na sociálnej sieti Instagram. Rozbieham spolu s mojou dobrou kamarátkou vlastnú značku oblečenia. Tých aktivít je viac, ale akonáhle sa nám narodí dieťaťko, budem mamičkou na plný úväzok a naše dieťa bude pre mňa prioritou číslo jeden.

▪ **V SuperStar ste súťažili ešte ako stredoškolačka. Neobávali sa vaši rodičia, čo s vami prípadná sláva „urobí“?**

Ja som si bola vedomá toho tlaku, rovnako aj moja rodina, ale zároveň som vedela, ako som vychovaná a aké hodnoty do mňa moji rodičia od malička vštepovali. Samozrejme, obavy tam boli, ale veľa som sa modlila a verila som tomu, že nech sa udeje čokoľvek, viera a moji najbližší ma podržia.

▪ **Určite ste sa v zákulisí tejto súťaže stretli aj s vecami, ktoré neboli v súlade s tým, čo žijete. Čo vám pomáhalo rozlíšiť, kedy ide o správnu a kedy o nesprávnu vec?**

Ja potrebujem vo svojom vnútri vždy cítiť pokoj. Ten je pre mňa smerodajný. Takže pokiaľ som ten pokoj necítila, hneď som riešila pôvod toho, prečo cítim to, čo cí-

tim. Vo veciach viery a svojich morálnych hodnôt som bola vždy neoblomná a stála som si za svojím. Nikdy som v tejto oblasti nerobila kompromisy.

▪ **V súťaži ste skončili v skupine najlepších troch. Zmenil sa váš život po jej skončení v niečom? Dostali ste ponuky, o ktorých by ste pred súťažou ani nesnívali?**

Áno, život sa mi otočil o 180°. Ja som sa však nezmenila. Ostala som nohami na zemi, aj keď som sa v priebehu niekoľkých týždňov dostala do povedomia mnohých ľudí a stala som sa verejne známou osobou. Dostala som množstvo zaujímavých ponúk. Vždy som sa medzi nimi snažila vybrať to najlepšie pre mňa. S odstupom času nelutujem ani jedno moje rozhodnutie, pretože každé jedno ma prinieslo v podstate k môjmu milovanému manželovi a k životu, ktorý teraz spolu máme.

▪ **Prečo ste sa po skončení strednej školy rozhodli nezakotviť naplno v hudobnej brandži? Ako váš život ďalej pokračoval?**

Ja som v hudobnej brandži zakotvila, ale rozhodla som sa ísť do Spojených štátov amerických. Naučila som sa tam mnohému, za čo som naozaj vďačná. Môj pobyt za veľkou mláčkou splnil svoj účel, no som šťastná, že som sa rozhodla v roku 2018 nadobro odísť a vrátiť sa naspäť k rodine.

▪ **Známou ste sa stali i svojou komunikáciou na sociálnych sieťach, kde verejne prezentujete kresťanské hodnoty. Aké sú reakcie ľudí na vaše statusy?**

Reakcie sú rôzne, ale myslím si, že u mňa si už ľudia po tých dvanástich rokoch v šoubiznise zvykli na to, že liberálne názory jednoducho nezdieľam a nepodporujem. Verejne hovorím a prezentujem to, čo si skutočne myslím. K svojim fanúšikom som maximálne úprimná a neštitím sa odpovedať na akékoľvek otázky. A myslím si, že práve tým som si mnohých ľudí získala. Tým, že na Instagrame som presne taká, aká som aj v reálnom živote.

▪ **S ponukou robiť hovorkyňu vás oslovil aj Igor Matovič. Čo vás viedlo k tomu, aby ste mu odpovedali nie?**

Pokoj. (Úsmev.) Keď som sa rozhodla odmietnuť jeho ponuku, pocítila som pokoj. Vtedy som vedela, že jednoducho takto to má byť.

▪ **Koronakríza tak trochu „skreslila“ vaše predstavy o veľkej svadbe, vy ste sa však i napriek tomu, hoci iné páry v tom čase svadby prekladali, v čase lockdownu rozhodli za svojho snúbenca vydať. Bolo to ťažké rozhodnutie?**

Lahké rozhodnutie to určite nebolo, ale opäť u nás zvíťazil pokoj a najmä naša láska. Už od začiatku sme sa netajili tým, že

spolu nebyvame a bývať sa spolu chystáme až po svadbe. Každý, kto to mal rovnako, vie, že čím ďalej, tým je to ťažšie. Aj preto sme sa rozhodli vziať sa aj počas najprísnejších opatrení, len v kruhu asi 15 ľudí.

Nie je to svadba, o ktorej sníva každá žena, ale úprimne vám môžem povedať, že to bolo celé ešte krajšie a celé len a len o nás. Žiadna pompézná oslava. Žiadne veľké ovácie. Len ja a môj manžel, spolu s našimi najbližšími. Bola to skutočne oslava nás dvoch a našej lásky a bolo to to najlepšie rozhodnutie, aké sme mohli urobiť.

▪ **Onedlho sa stanete mamou. Čo by ste s manželom chceli vášmu dieťaťku do života ako rodičia dať?**

Dobrú výchovu a pevné morálne a kresťanské hodnoty. Chceli by sme z nášho dieťaťa vychovať správneho človeka, ktorý bude šťastný, spokojný a aj v tomto zvláštnom svete si zachová hodnoty, ktoré mu s manželom odovzdáme.

▪ **Téma decembrového čísla nášho farského časopisu vychádza z nasledujúcej časti Listu Filipanom: „A modlím sa za to, aby vaša láska čoraz viac rástla v pravom poznaní a vo všestrannom chápaní, aby ste vedeli rozoznať, čo je lepšie...“ Čo je pre vás spolaľhivým radarom na rozlíšenie toho, čo je to najlepšie pre vás?**

Budem sa opakovať už po niekoľkýkrát, ale pre mňa je neskutočne dôležitý pokoj. Pokoj je od Boha a potrebujem ho cítiť pri každom jednom rozhodnutí. Vtedy viem, že konám správne.

Ďakujeme za rozhovor!

Petra Humajová a Pavol Škovránek

Foto: archív Dominiky Jurena

Dominika Jurena (za slobodna Stará) - sa narodila v roku 1993 v Dunajskej Stredě. Ako 16-ročná sa zúčastnila speváckej súťaže 1. Československá SuperStar, kde obsadila 3. miesto a medzi ženami skončila ako najlepšia. Po absolvovaní strednej školy odcestovala do USA, kde vyštudovala Vysokú školu manažmentu. Osem rokov tam účinkovala ako speváčka. Od roku 2019 pôsobí opäť na Slovensku, vydala niekoľko singlov. Aktuálne pracuje na nových piesňach. V roku 2021 sa vydala, momentálne sú s manželom v radostnom očakávaní.

Návrat k prvotnej láske

V pätnástom roku vlády cisára Tibéria, keď Poncius Pilát spravoval Judeu a Herodes bol tetrarchom v Galilei, jeho brat Filip tetrarchom v Itúrei a trachonitídskom kraji a Lyzaniáš tetrarchom v Abilíne, za veľkňazov Annáša a Kajfáša zaznel na púšti Boží hlas nad Jánom, synom Zachariáša.

Chodil po celom okolí Jordána a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov, ako je napísané v knihe rečí proroka Izaiáša: „Hlas volajúceho na púšti: ‚Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky! Každá dolina sa vyplní a každý vrch a kopec zníži. Čo je krivé, bude priame, a čo je hrbolaté, bude cestou hladkou. A každé telo uvidí Božiu spásu.“ (Lk 3,1-6)

Evanjelista aplikoval tento text na Jána Krstiteľa, aby tým ukázal, že jeho kateletská činnosť na púšti je uskutočnením proroctva. Podľa predstáv židovstva v časoch Ježiša Krista, prorokmi Ageom, Zachariášom a Malachiášom proroctvo v Izraeli zaniklo (Ž 74,9: *Nevidíme naše zástavy, niet už proroka a nik z nás nevie, dokedy to potrvá.*) a zostala jedine ozvena Božieho hlasu v ústnej tradícii otcov.

Jánovo oblečenie a pokrm pripomína postavu Eliáša, o ktorom sa hovorilo, že bol vzatý do neba a jeho príchod ohlasoval prorok Malachiáš. Židia videli v babylonskom zajatí, ako Babylončania pripravovali a ozdobovali cesty, kadiaľ sa uberala procesia bohov pri rozličných slávnostiach alebo víťazné vojsko. Demonštrovalo to moc a slávu Babylonskej ríše.

Hlas

Boží hlásateľ vyzýva na prípravu Božej cesty, ktorá má byť oslavou Pána. Tá povedie púšťou, miestom bez vody a bez ciest, miestom, kde bývajú démoni, oblasťou sucha a smrti, aby sa poukázalo na fakt, že ani tieto miesta nie sú vyňaté z Božieho vplyvu. Hory a pahorky boli miestom bohoslužby. Slová o ich znížení a o zvýšení údolí ohlasujú odstránenie nebezpečenstva, ktoré tu hrozilo, ale tiež vyzývajú na prekonanie všetkého, čo zastieralo Božie spásne dielo. Obraz priamej cesty pravdepodobne naznačuje odstránenie všetkých rozdielov. Eséni brali takéto výzvy doslova a svoj kláštor pri Kumráne postavili na planine nad Mŕtvym morom pod najvyššími kopcami tak, aby pri konečnej kozmickej premene, ktorá mala znamenať zrovnanie všetkých rozdielov, nebol zničený.

Cesta

Titul Pán sa vzťahuje na Ježiša. Toto presunutie starozákonného označenia Boha na Ježiša ako jeho reprezentanta je hlavným zdrojom titulu Pán, ktorým bol Ježiš označovaný už pred Pavlom.

Augustín pátra po rozdieloch medzi hlasom - Krstiteľom a slovom - Kristom. Zvuk hlasu je nevyhnutný, pretože bez zvuku nemôže existovať komunikácia. No raz vyslovené slovo sa stáva súčasťou aj druhého človeka a prebýva v jeho srdci tak, ako predtým obývalo srdce toho, kto ho vyslovil.

Takto večne existovalo Slovo, vyjadrené predchodcom Jánom, a prišlo, aby sa stalo vteleným Slovom. Teda medzi hlasom a slovom je dokonalé Slovo, ktoré bolo rovnaké s Otcom a hoci malo božskú prirodzenosť, nepridržalo sa svojej rovnosti s Bohom. Stalo sa viditeľným v tele v podobe sluhu. Ono pred tým existovalo ako hlas. Krstiteľ ako hlas zosobňuje hlas tajomstva. On je obrazom všetkých, ktorí ohlasujú Slovo. On zahŕňa v sebe všetky hlasy, ktoré ohlasujú Krista.

Ján je osoba všetkých hlasov, Kristus je osoba Slova. Podľa Augustína je nutné, aby sa všetky hlasy oslabili a Kristus sa dal lepšie rozpoznať. Čím viac je človek múdrejší,

čím viac napreduje na duchovnej ceste, tým menej sú nevyhnutné iné hlasy, je postačujúce iba Slovo, ktoré bolo u Boha. Hlasy sa musia stratiť, pretože ako vraví Krstiteľ: *On musí rásť a mňa musí ubúdať.*

Púšť

Cez Jordán, pri ktorom Ján Krstiteľ kázal, sa Izraeliti vrátili z egyptského zajatia do zaslúbenej zeme, podobne ako neskôr z babylonského vyhnanstva. Táto historická udalosť bola zároveň obrazom morálneho vyhnanstva, vzdialenosti od Boha, splynutia so svetom hriechu. To sa týkalo tak vtedajšieho izraelského národa, ako aj dnes každého človeka.

Do zaslúbenej zeme sa prechádza púšťou očisty. Odev z ľavej srsti, ktorý mal Ján, aj navonok pripomínal odev proroka Eliáša, otca prorokov. Ján i svojím zjavom hlásal, že mesiášske časy sú tu. Má opášané bedrá, čím vyjadruje pripravenosť vyjsť z krajiny otroctva. Jeho obživou sú kobylky a lesný med. To bol pokrm, ktorý poskytovala púšť, kde Boží ľud dostával, čo vyšlo z Božích rúk.

V kontexte adventného obdobia toto evanjelium zaznieva do situácie, v ktorej je dnešný človek vzdialený od Boha a všestranne propagovaná kultúra smrti rozkladá verejný i osobný život. Naším prechodom cez Jordán bol krst. No i po ňom sme pokrivilí svoje chodníky, hľadali svoje záujmy, a nie Božie.

Rozlišovanie

Zlo sa zaliečavo ponúka pod zdaním dobra a preniká do ľudských sŕdc. Advent má byť vyplnený úsilím, aby sme sa naučili rozlišovať, a to sa stane vtedy, keď Boha opäť vpustíme do nášho života. Znamená to návrat k „prvotnej láske“, k pôvodnému nadšeniu z rozhodnutia sa pre Boha. A znamená to aj odstraňovanie všetkého, čo životu s Bohom a Božiemu životu v nás prekáža.

Jánovo kázanie aj dnes rovnako aktuálne

ukazuje, v čom má pravé pokánie spočívať. Ako vidno, Ján Krstiteľ si nedával servítku pred ústa, napr. vzhľadom na farizejov a saducejov.

Dnes akoby sme sa báli povedať ľuďom pravdu. Ježiš nedelil ľudí na dobrých a zlých. Odpustenie a spásu ponúkal každému. Hranica dobra a zla totiž prechádza srdcom každého z nás.

Miroslav Turanský

Bibliografia: Komentáre k Novému zákonu, Dobrá kniha Trnava, 2013; V sile slova, Marián Gavenda, Don Bosco, 2014

... tri otázky pre gréckokatolíckeho farára Jozefa Durkota

Čo nám môže v život pomôcť správne rozlišovať, správne sa rozhodovať, čo je dobré a čo zlé? Odpovede na tieto otázky sme hľadali u farára prievidszkej gréckokatolíckej farnosti Jozefa Durkota.

1

Ako môžu kresťania v tomto náročnom čase správne rozlíšiť, čo v ich živote pochádza od Boha a čo nie?

Táto otázka je omnoho hlbšia, ako sa zdá - a zároveň náročnejšia na pochopenie. Začnem tak trochu kulinársky. Čo myslíte, je lepšia instantná vrecúšková polievka, alebo kvalitný, 8 hodín varený hovädzi vývar? Prečo sa tak pýtam? Lebo aj otázka, na ktorú odpovedám, v sebe nesie instantnosť - „v tomto náročnom čase“.

Aby sme si porovnali tú duchovnú instantnosť s dobrým „vývarom“, musíme začať od toho podstatného, začať tým základným: „Čo je vôľa Boha?“ Odpoveď nachádzame napríklad v 1 Tim 2,3 - 4: „*Toto je dobré a milé pred Bohom, našim Spasiteľom, ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu.*“

Boh nás vedie v prvom rade k našej spáse, lebo to je jeho vôľa. A na to „vedenie k našej spáse“ vie využiť aj to, čo nebola jeho vôľa - a to je hriech človeka. Určite nebola vôľa

Boha Otca, aby človek trpel a aby jeho vtelený jednorodený jednopodstatný Syn Ježiš Kristus trpel na kríži. To by bol pekne sadistický boh (a takéto pohanské chápanie boha je u ľudí ešte stále prítomné).

Ale náš Boh vie aj dôsledok hriechu obrátiť na našu spásu - to je Kristus na kríži. A naša spása je v zjednotení sa a pripodobňovaní sa Kristovi, „*A ako sme nosili obraz pozemského, tak budeme nosiť aj obraz nebeského.*“ (1 Kor 15,49), „*hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz.*“ (2 Kor 3,18), „*Zmýšľajte tak ako Ježiš Kristus*“ (Fil 2,5), „*Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna...*“ (Rim 8,29), „*lebo ja nosím na svojom tele Ježišove znaky.*“ (Gal 6,17), ktorého výsledkom má byť naše zvolanie: „*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.*“ (Gal 2,20)

A ako sa mu máme „znova pripodobniť“? Skrze sviatosti sa s ním spájame a skrze cnosti sa mu podobáme. Cnostný život je život pripodobnený Kristovi. Cnostný človek je človek podobajúci sa Kristovi.

Vo východnej cirkvi označujeme niektorých svätých pojmom „prepodobný otec, prepodobná matka“. A teraz je už len krôčik k pochopeniu, o čom píšem. Byť cnostný nie je o instantnosti, ale o hlbokoj dlhotrvajúcej zmene

človeka. Cnostný človek vonia (ako ten vývar) múdrosťou, pokorou, trpezlivosťou, láskavosťou, triezvosťou, miernosťou... Konanie a rozhodovania cnostného človeka je ovplyvnené blízkosťou Boha v jeho živote.

Cnosť je predsieňou Božieho paláca. A kto je blízko Bohu, je blízko pravdy (Jn 8,31 - 32): „Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ Kto je bližšie Bohu, ten je bližšie dokonalej pravde. Nie pravde nedokonalej - „súdite podľa tela“ (Jn 18,15) - podľa svojich pocitov, názorov, podľa svojich zmyslov, podľa seba, lebo o takých „mudrlantov“ Kristus hovorí: „Kto hovorí sám zo seba, hľadá vlastnú slávu“. Ozajstná pravda je Boh a nám je možné byť v pravde len skrze „Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať“. Človek, ktorý má tohto Ducha, vidí aj v križi Božie riadenie; človek, ktorý súdi podľa tela, to nevidí. Človek, ktorý má tohto Ducha, hovorí: „Pane, nauč ma aj skrze toto sa viac pripodobniť tebe“, človek, ktorý toho Ducha nemá, sa pýta: „A je toto Božia vôľa?“ a potom dodá „To určite nemôže byť tak! A kde je Boh?“ Človek, ktorý má tohto Ducha, je tým „hovädzím vývarom“, lebo prešiel a prechádza dlhú a náročnú cestu rastu v cnostiach smerom k Bohu a poznáva dokonalu pravdu, ktorá ho oslobodzuje (Jn 8,32) aj od jeho telesného nazerania na svet. Medzi základné cnosti, ktorými sa máme podobat' Kristovi, patria láska a pokora. A k nim sa pridávajú ďalšie kontúry Kristovej tváre: poslušnosť, miernosť, múdrosť, statočnosť, trpezlivosť... Všetko to dokážeme falšovať, ale nie pokoru a poslušnosť, lebo to ani diabol nevie napodobniť. A spasení sme boli hlavne pre tie dve Kristove cnosti, ktoré robí dokonalými jeho Božia láska.

Zhrnuté, podčiarknuté - Božia vôľa je, aby sme všetci boli jedno s ním. Hriech je to, čo nie je Božia vôľa, lebo hriech je proti jednote. Záleží len na nás, či pôjdeme cestou Krista, alebo cestou „mudrlantov“. Chceš vedieť rozlišovať, či je niečo Božia vôľa? Stúpaj v cnostiach a Duch pravdy ťa oslobodí od tejto „instantnej“ otázky.

2 Čo je podľa vás, resp. podľa Cirkvi jasným znamením, že kresťan nekráča „cestou Pána“, že je, ľudovo povedané, „mimo“?

Neklamným znamením je Kristus bez križa. Kristus bez križa je zbavený poslušnosti (Flp 2,8). To isté platí aj pre nás. Cesta Krista bola skrze poslušnosť až na križ. Čítajte púštnych otcov, Filokaliu, svätcov... Všetci svedčia o tom, že je nutné získať cnosť poslušnosti, lebo inak zídeme z cesty.

3 Čo napomáha človeku v správnom rozlišovaní vlastných úmyslov a úmyslov ľudí, s ktorými žije alebo ho nejakým spôsobom ovplyvňujú?

Dobrého športovca spoznáme podľa potu a slz. Potu z námahy, a slz z neúspechu dosiahnuť cieľ. Dobrého kresťana spoznáme podľa toho istého - podľa potu z námahy, aby žil cnostne = zomieral sám sebe; a podľa slz z toho, že sa mu to nepodarilo = zhrešil. Toto je rozlišovacie znamenie.

Sv. Izák Sýrsky povedal: „Zajmi matku a ona ti porodí deti.“ Matkou myslel modlitbu, deťmi myslel cnosti. Naučme sa modliť, aby sme rástli v cnostiach.

Ďakujem za rozhovor! Elena Blašková
Foto: Štefan Kollár

Ako sa pripravujete na Vianoce?

Na anketovú otázku nám odpovedali naši birmovanci.

- **Silvia:** „Na Vianoce sa pripravujem upratovaním svojho okolia, výzdobou a nakupovaním darčiekov. Každé Vianoce spoločne s mojou sestrou pečieme typické vianočné koláče, zákusky, u nás sú to hlavne medovníky. Nezabúdam sa pripraviť na Pánov príchod tým, že idem na predvianočnú svätú spoveď a jednoducho prejavujem lásku ľuďom okolo seba.“
- **Magdaléna:** „Celý týždeň pred Vianocami upratujeme, pripravujeme sa na Vianoce, aby sme mali poriadok a mohli si užívať spoločný čas. Aspoň dva týždne pred Vianocami pečieme všelijaké koláče, medovníky, zákusky, záviny. Na Štedrý deň vždy staviame stromček a pripravujeme vianočnú večeru. Duchovne sa na Vianoce pripravujeme tak, že ideme na svätú spoveď a na svätú omšu.“
- **Alex:** „V našej rodine sa začíname pripravovať na Vianoce už v októbri. Dohadujeme sa postupne, aký darček chce každý dostať od Ježiška. Generálne upratujeme celý dom. V našej rodine nám vždy záleží na dobrých vzťahoch medzi všetkými členmi rodiny. Po večeri pozeráme spoločne film spolu s rodičmi. Moji súrodenci pripravujú popcorn, sadneme si na veľkú rodičovskú posteľ. Najdôležitejšie je pre nás tráviť čas v rodinnom kruhu.“
- **Martina:** „Vianoce, sú mojím najobľúbenejším sviatkom v roku, mám rada vianočnú atmosféru. Som rada, že sa ako rodina vždy spolu stretne a slávime sviatky v kruhu najbližších. Tento rok mám predsavzatie vzdať sa nejakej veci - zvyklosti/závislosti počas adventu. Moja rodina nemá nejaké špeciálne tradície počas Adventu, no tradične ako iní chodíme na bohoslužby, pečieme vianočné pečivo a ozdobujeme stromček.“
- **Natália:** „Každé Vianoce sú u nás niečím iné, ale tradície sú rovnaké. Okrem naháňania sa po obchodoch chodíme aj na predvianočnú spoveď. Zdobíme celý byt vianočnými ozdobami. Samozrejme nesmie chýbať stromček a taktiež betlehem. Ja a mama pečieme koláčiky a všade rozvoniava tá pravá perníková vôňa. A iné sú tým, že brat žije v Prahe, preto nie sme každé Vianoce spolu celá rodina.“

Pripravil: Pavol Škovránek
Foto: Martina Humajová

Boh nie je mŕtvy

Týždeň okolo 17. novembra tradične patrí Týždňu Cirkvi pre mládež. A na Slovensku tradične počas tohto týždňa prebieha Godzone Tour. Evanjelizačné turné, za ktorým stoja mladí ľudia zvestujúci posolstvo evanjelia mladým priateľom. Každý rok moderným spôsobom ohlasujú radostnú zvesť prostredníctvom piesní, scénok, svedectiev, kázni, ale i praktickou pomocou.

Výnimočná pandemická situácia zasiahla aj Godzone Tour. Namiesto pôvodných šiestich miest koncerty prebehli iba v troch mestách: v Prešove, Bratislave a Ostrave. Bratislavské a ostravské vystúpenie si navyše mohli pozrieť diváci televízií LUX a Noe.

Od začiatku do konca

Godzone Tour každoročne ponúka nový program s kvalitnou produkciou. Skvelé hudobné vystúpenia dopĺňa atraktívna projekcia. Každý rok nanovo kreatívni mladí ľudia vymýšľajú, ako kreatívne hovoriť o Bohu a akú formu zvoliť. A hoci má turné viac-menej pevnú štruktúru, vždy prinesie nové nápady.

V úvode sa Ježiš modlí v Getsemanskej záhrade. Bojí sa, trápí sa, je osamelý a prosí Boha, aby ho neopustil. O pár momentov dav kričí: „Ukrižuj ho!“ Ježiša pribijú na kríž a On skoná. Spoza oblakov však žiari svetlo a Syn vstáva z mŕtvych. Úvod evanjelizačného koncertu priblížil najdôležitejšie posolstvo, Syn Boha zomrel za ľudstvo, aby nezahynul nik, kto v Neho verí.

Po úvode nasleduje pieseň, ktorá podporuje úvodné posolstvo citátom z Listu Rimanom: „Keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!“ Následne tradiční moderátori Ivo a Dávid hľadali spôsob, ako najlepšie odpáliť Godzone turné. Ich plánovanie vyvrcholilo jednoduchou choreografiou, ktorá určite roztancovala všetkých v hale, ale aj doma pri obrazovkách. V radostnom duchu pokračovala pieseň Môj duch jasá, ktorý rozhýbala aj tých, ktorí sa dovtedy len prize-

rali. Následne pódium ovládli štyria raperi s vyznaním, že veria, hoci to nie je ľahké.

Nové i známe

Ďalej program pokračoval v tradičnom duchu. Svedectvá, ako Boh zachránil beznádejné situácie, evanjelizačná výzva či scénka. Tento rok turné prinieslo niekoľko známych piesní, zopár úplne nových, ale aj osvedčený šláger Aj keby nekvitol fik v podaní štyroch speváčok a sláčikového kvarteta. Prijemné bolo chválové pásmo, počas ktorého sa ku sláčikom pridali bicie, basgitarra a vedúci chvál Juló Slovák s Lenkou Bednárovou. Silný moment priniesla pieseň, ktorú spieval otec so synom. Evanjelizačný večer završila tanečná pieseň pod taktovkou piatich spevákov na čele s Lenkou, Terezkou a Martinom.

Napriek nepredvídaným prekážkam Godzone turné prinieslo zvesť, že Boh nie je mŕtvy. Opäť raz šikovníci stojaci za koncertom našli spôsob, ako moderne a kreatívne hovoriť mladým ľuďom o Bohu. Priniesli slobodu, radosť, ale i nádej, že aj v čase krízy Boh nespí a koná.

pšt

Recept na život

Všetci sa bojíme toho, že budeme oklamaní, že si vyberieme nesprávne, že stratíme samých seba. Schopnosť rozlišovať je vysokým stupňom múdrosti. Sú na ňu však potrebné určité predpoklady. Prvou podmienkou je veci poznať; keď ich poznáme, vieme ich od seba rozlíšiť. Avšak aby sme niečo poznali, musíme byť schopní to mentálne obsiahnuť. Toto je druhá podmienka.

Problémom ľudí je, že poznáme väčšinou iba svoju realitu, svoj spôsob myslenia a bytia. Keď chceme vedieť, či je náš spôsob života dobrý, musíme ho s niečím porovnať. Aby sme to dokázali, musíme spoznať aj iné spôsoby myslenia a konania. Následne ich budeme vedieť porovnať, a ak sme spravodliví, aj z toho vyvodit' dôsledky. Prečo ak sme spravodliví? Lebo niekedy človek nechce uznať, že nekonal najlepšie a výsledok bádania prekrúti.

Nové názory

Človek by chcel mať stále pravdu a ani si neuvedomuje, ako je to nebezpečné. Znamená to, že je stále na jednom mieste. Ak chcem rásť, musím uznať, že niečo je aj za mojimi hranicami poznania.

Človek si však stret s novými názormi niekedy mylne vysvetľuje tak, že sa doteraz mýlil, a to nechce pripustiť pred sebou a ani pred inými. Preto niekedy začne proti novým názorom bojovať. Chce totiž obhájiť, že mal pravdu. Takto sa ale môže zbytočne uzatvárať, pretože v skutočnosti sa nemýlil, len vyhodnocoval situáciu na základe určitých informácií, ktoré mal, a vyvodil z toho najlepší záver, aký mohol. Za to, že nemal všetky informácie, už nemôže.

Niekedy to súvisí aj s dĺžkou života. Učíme sa každým dňom. Aj to najinteligentnejšie dieťa nemôže mať toľko životných skúseností ako priemerný starček. Keď to pochopíme, stratíme strach zo zmeny. Nebudeme ju vnímať ohrozujúco, nebudeme pociťovať potrebu brániť doterajšie presvedčenia, pretože pochopíme, že len doplníme svoje poznatky a na zákla-

de toho upravujeme svoje konanie, teda sa meníme.

Kým sme?

Keď chceme mať schopnosť rozlišovať, musíme mať aj schopnosť porovnávať. A aby sme boli schopní niečo porovnať, potrebujeme nejaký pevný bod. Ak chceme napr. vedieť, ktorý človek je vysoký, musíme mať predstavu, čo je nízky. A teda keď chceme vedieť, čo je pre nás dobré, musíme vedieť, kým sme a kam sa chceme dostať, aby sme vedeli pochopiť, čo je pre nás zlé. Nemusi to byť zlé ako také, ale len z hľadiska toho, kým sme a kam ideme.

Ľudia sa niekedy boja plne si uvedomiť, kým sú, lebo sa boja svojich slabých či tienistých stránok. Radšej zostávajú v ilúzii samých seba, ktorú ponúkajú aj okoliu. Potom je ale všetko, čo im v dobrom odkážu iní, zbytočné. Nikto nebude vedieť takémuto človeku pomôcť posunúť sa, pretože každá rada bude v podstate vychádzať z falošného bodu a bude neúčinná. Darma takýto človek stráca čas riešením sa. Ak chce nájsť trasu do cieľa, musí zadať správny východiskový bod.

Skúška správnosti

Problém rozoznávania pravdy od klamstva, správnej cesty od nesprávnej sa týka každého človeka. Každý hľadá odpovede - niekto dokonca celý život, a predsa márne. Prečo je to také ťažké? A v čom spočíva najväčší problém? Možno v tom, že mierka, čo je správne a čo nie, nám je dodaná na základe cudzej skúsenosti. Nie vždy však to, čo je dobré pre jedného, je dobré aj pre mňa. Toto si musíme uvedomiť

a byť pripravení robiť skúšku správnosti, nie len všetko akceptovať.

Keď mi napr. niekto povie, že len surová strava je zdravá, môžem to prijať ako fakt a riadiť sa podľa neho. Ak som úprimný, môžem si ale všimnúť, že ja sa pri takomto stravovaní až tak dobre necítim. Prečo? No preto, lebo som iný, mám iný metabolizmus, telo, choroby. Čo platilo pre iného, neplatí pre mňa.

Ako sa teda zachovať? Pomôže mi overovať si ďalšie rady vyskúšané telami iných osôb? Alebo sa mám zamerať na študovanie vlastného tela, vlastných problémov, zbieranie informácií o strave, medicíne a nakoniec sa mám pokúsiť zostaviť a vyskúšať vlastný prístup? Je to náročné, ale je to jediná skutočná cesta. Vždy musím skúmať seba, poznať ponuku a vypracovať si vlastnú stratégiu.

Toto platí pre všetko, nie len pre riešenie stravy. Je to stratégia pre každú oblasť

nášho života. Pretože v živote nejde len o to, niečo prijať a aplikovať, ale hlavne poznať samého seba a dovoliť si individuálne sa rozhodnúť. Musíme jednoducho prekonať strach, že sa možno mýlime, nečakať na povolenie zvonka. Omyl je dôležitá lekcia života a osvojiť si život sa dá iba žitím.

Recept na život neexistuje; každý si ho musí vytvoriť sám. Pre mnohých je to možno tragická správa. No nie je to v skutočnosti krásne? Kde inde by sme ináč využili našu inteligenciu, jedinečnú schopnosť spájať veci podľa nášho videnia, odvahu tvoriť a vyskúšať si niečo vlastné? Nie je práve toto tá vzrušujúca cesta života, ktorú všetci hľadáme? A pripravil nám ju sám Boh!

Mgr. Zuzana Liptáková

O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy

Blahoželanie

Dňa 29. októbra 2021 si počas svätej omše vo farskom kostole o 12:00 hod. pripomenuli 50. výročie sobáša manželia **Anna a František Kulichovci**. Na druhý deň počas slávnostného rodinného posedenia odzneli z úst pána Kulicha i nasledujúce slová: „Päťdesiat rokov v živote človeka je vek zrelosti. V manželstve ide o súhrn schopností a vlastností, vzájomnej snahy vytvárať rodinné prostredie lásky, pohody, prajnosti a odpúšťaní, čím manželstvo dozrieva na kvalite. (...) Nevieme identifikovať, čím sme si mohli zaslúžiť toľké Božie požehnanie; (...) ide o niečo, čo nás prevyšuje. Sme za to vdáční.“

Ku gratulantom sa pripájajú aj farníci z Prievidze.

Všetci svätí

1. 11. 2021

Na starobylej bráne istého slovenského cintorína je nápis: „To, čo ste vy, sme boli aj my. To, čo sme my, budete aj vy.“ Úžasné vyjadrenie pravdy o konečnosti ľudskeho života - aj keď smrťou sa všetko nekončí. A o tom sú tieto dni našich spomienok a modlitieb.

Druhá kniha Machabejcov, ktorá je v katolíckom vydaní poslednou biblickou knihou, spomína vojvodu Júdu, ktorý, vidiac previnenia padlých vojakov, posielal do chrámu zbierku, aby za nich priniesli obeť. Komentátor dodáva: „Bol to veľmi krásny a šlachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie. Ved' keby sa nebol nádejal, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a nerozumné modliť sa za mŕtvych. Pamätal tiež, že je veľmi krásna odmena prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli. Svätá a nábožná to myšlienka! Preto nariadil túto zmiernu obeť za mŕtvych, aby boli zbavení hriechu.“

Aj keď o mŕtvych hovoríme len dobre, vieme, že nie všetko v živote zvládli. Na druhej strane veríme, že vďaka dobru, ktoré vykonali, sa môžu dostať do neba, medzi svätých, ktorých dnes oslavujeme. Keďže tento posun oni už nedokážu urobiť, my im pomôžeme. A možno táto modlitba za nich pomôže i nám, by sme nemysleli len na seba, ale najmä na druhých, aby sme žili pre iných - čo je naša cesta k svätosti.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.s.sk

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Obnova vidieka

8. 11. 2021

„Európa je jedna rodina. Jej členovia - ako klasickí príbuzní - si niekedy nerozumejú, ale v podstate rozmyšľajú podobne. Majú - a vždy mali - podobné radosti i trápenia,“ povedal nedávno istý politológ. Jeho slová mi dnes pripomenul cirkevný kalendár, v ktorom máme výročie smrti dvoch európskych biskupov.

Meno prvého nesú mnohé chrámy i ľudia aj u nás. Svätý Martin z Tours sa narodil v Panónii. Zobrazovaný je ako vojak na bielom koni, deliaci sa o svoj plášť so žobrákom. Ako biskup sa pričínal najmä o pokresťančovanie galského vidieka, kde v štvrtom storočí žili pagani, pohania. Kresťania boli väčšinou mešťania.

Gottfried - Bohumír bol biskupom v Amiens na začiatku 12. storočia. To už síce bolo Francúzsko kresťanské, ale stav jeho diecézy bol katastrofálny, a tak pracoval na obnove náboženského života na vidieku severne od Paríža.

O niekoľko storočí neskôr a pár kilometrov na východ konštatujem, že evanjelizáciu či duchovnú obnovu potrebuje aj slovenský vidiek. Ľudia tu stratili vzťah k tomu, čomu žili ich predkovia. Nepracujú na pôde, nechovajú zvieratá, nedržia rodinné tradície a nepoznajú, nežijú vieru otcov. Väčšina z nich. Problém je zreteľný, ale riešenie nepoznám. A tak dnes prosím o príhovor a hľadám inšpiráciu u dvoch európskych vidieckych svätcov.

Svätá učiteľka (15. 11. 2021)

Aj keď staré antické príslovie hovorí, že koho chcú bohovia potrestať, toho urobia učiteľom, myslím si, že je to krásne povolanie. Síce náročné, ale nesmierne užitočné. Pred pár dňami som v mojom rodnom meste v priebehu dvoch týždňov pochoval manžel'ský učiteľ'ský pár. Keď som si o nich zisťoval informácie, zavolať som kamarátovi. „Pekná žena a výborná učiteľka. Nemusíš sa báť povedať, že bola dobrá,“ hovorí. Povedal som. Cirkev dnes spomína na učiteľku, ktorá sa narodila 15. novembra 1847 neďaleko Turína. Magdaléna Katarína Moranová začala učiť v devätnástich rokoch. O dvanásť rokov neskôr ako rešpektovaná učiteľka dala dohromady svoje úspory, aby darovala svojej matke malý domček so záhradkou, a oznámila jej svoje rozhodnutie zasvätiť sa Bohu. Zakotvila u Dcéry Panny Márie Pomocnice, ktoré boli inšpirované a vedené Don Boscom. Po oboznámení sa s jeho „preventívnym systémom“ zistila, že roky učila podobne. V roku 1881 bola poslaná na Sicíliu, kde s malými prestávkami fungovala ako učiteľka až do smrti (1908). Vychovala nielen množstvo žiakov, ale aj mnoho rehoľnic a učiteľiek. Mnohé z dievčat, ktoré ju zažili v škole, totiž povedali: „Chceme byť ako ona!“ A to nie je trest, to je požehnanie! Presne také prajem našim súčasným učiteľom.

Spev a hudba (22. 11. 2021)

Tetka Cil'a z Vrchu - tak volali moju starú mamu dedinčania. Predpokladám, že oni poznali aj jej spev, na ktorý si ja osobne nepamätám. Jej dcéra, moja mama, totiž často spomínala: „Toto nás naučili spievať mama“. A mama spievala rada. Aj v starobe, keď jej už Alzheimer zobral väčšinu pamäte. Slová síce vypadli, ale v melódii sa nepomýlila. Hlas jej znel krásne a čisto - radosť počúvať. Svätá Cecília patrí medzi sedem žien - mučeníčok, ktoré sú spomínané nielen v martyrológiu, zozname svätých, ale priamo v liturgii, v Rímskom kánone. V Ríme má aj svoju baziliku, čo svedčí o jej popularite od starokresťanských čias. Aj keď o jej živote veľa nevieme. Teda z hľadiska prísnej histórie. Lebo legend je dosť. Aj vďaka nim je patrónkou hudobníkov a spevákov a medzi jej znaky, atribúty, s ktorými sa v ikonografii zobrazuje, patria okrem ľalie čistoty a palmy mučeníctva aj organ a lutna. Dnes, keď si na ňu v liturgii spomíname, by som chcel nášmu rádiu popriať, aby z neho znela vždy dobrá, kvalitná hudba a krásny, čistý spev. A vám, priatelia, radosť z týchto vecí, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť nielen rozhlasového vysielania, lež i celého nášho života.

Patrón toreadorov (29. 11. 2021)

Patrí medzi starodávnych a veľmi uctievaných biskupov, ktorí zakladali cirkev v Gálii, dnešnom Francúzsku. Svätý Saturnin prišiel do Toulouse okolo roku 250 pravdepodobne z východu. Predstavitelia oficiálneho štátneho kultu zanedlho zistili prítomnosť novej duchovnej sily. A keďže za cisára Décia bola perzekúcia kresťanov silná, bolo len otázkou času, kedy dôjde ku konfrontácii. Keď ho chytili, priviazali ho za býka, ktorého hnali dolu svahom, čo ho, prirodzene, stálo život. Úcta k nemu, rozšírená vo Francúzsku a Španielsku, vrcholila medzi 12. a 18. storočím, keď v južnom Francúzsku asi nebol kostol, kde by sa nenachádzal jeho obraz. Je uctievaný ako ochranca ľudí trpiacich závratmi. O pomoc ho prosia aj pastieri oviec pri ich motolici. Avšak najsilnejšie ho vzývajú toreadori, ktorí nechcú, aby skončili život ako on. Pred mesiacom som sa rodičov žiadajúcich o krst pýtal na patróna dieťaťa. „A to je kto? To treba?“ pýtali sa. „Nuž, keď z neho nebude toreador, asi nie,“ pomyslel som si, spomínajúc na sv. Saturnina. Ak však svätých chápeme nielen ako ochrancov, ale najmä ako vzor, bolo by to vhodné. Mimochodom, takéto ponímanie svätcov odporúčal Bernard z Clairvaux už v 12. storočí.

Chalmová a Malý Lubín

Aj po návšteve Troch Studničiek a Vyšehradu zostávame v našom okrese, tentoraz zamierime na juh, kde sa nad Oslianskou kotlinou dvíha vršok Malý Lubín nad Chalmovou.

Začiatok pešej trasy je priamo pri kúpalisku Chalmová, kde sa dá aj zaparkovať. Prísť možno aj osobným vlakom, po vystúpení na stanici Bystričany je treba sa vydať pozdĺž cesty, ktorú lemujú pagaštany a za mostom hneď doprava.

Turistický okruh

Na Malý Lubín vedie modrá turistická trasa a s ňou sa na viacerých úsekoch prekrýva náučný chodník. Náučný chodník začína pri parkovisku a modrá turistická trasa kúsok ďalej za plaveckým bazénom, takmer až pri budove s vnútornými bazénmi.

Modrá TZT je strmšia v dlhšom úseku, náučný chodník prudšie stúpa len na prvom úseku, potom zamieri oblúkom k lúke, pred ktorou sa stáča doprava a po krátkom traverze sa spája s modrou značkou.

Náučný chodník (1,6 km, cca 45 min.) je venovaný lesom, ich významu, obhospodarovaniu a ochrane, osem hlavných panelov dopĺňajú panely o jednotlivých drevinách. Na jeho trase nájdete viacero lavičiek, ba dokonca aj altánok a kaplnku. Vrcholom je rozhľadňa, ktorá esteticky zapadá do okolitého prostredia. Vidieť z nej možno celú Osliansku kotlinu, protihľané pohorie Vtáčnik a pohorie Trábeč.

Od rozhľadne sa možno vrátiť alebo pokračovať po modrej značke až do Sedla pod Drieňovým vrchom, odkiaľ možno zísť na lúku nad Chalmovou. Dá sa ísť, samozrejme, aj opačným smerom - od kaplnky náučného chodníka treba sledovať značky na stĺpoch elektrického vedenia a na správnom mieste odbočiť do lesa. Pozor - došlo k zmene značenia turistického chodníka,

a preto staršie mapy neplatia. Za dve hodiny môžete zvládnuť celý okruh.

Príroda i história

V okolí rozhľadne môžeme pozorovať zvláštny nesúvislý les duba plstnatého, duba cerového a iných drevín. Vyrastajú z pôdy z ktorej trčia bloky vápenca, tzv. škrapy. Tento podklad a juhovýchodné, slnkom dobre zohrievané svahy, vytvárajú suché, a teda nevhodné podmienky pre rast iných drevín. Aj vďaka tomuto biotopu a výskytu chránených rastlín je táto lokalita vyhlásená za Územie európskeho významu Nitrické vrchy.

V letnej turistickej sezóne možno turistiku spojiť s plávaním na kúpalisku alebo sa aspoň osviežiť, prípadne si niečo zjesť v bufetoch. Chalmová ešte poskytuje aj niekoľko historicky zaujímavých miest, z nich najvýznamnejším je Kostol sv. Anny postavený pôvodne v románskom slohu už v 12. storočí.

Podzemná voda

Komu by sa zachcelo trochu skúmania, tak vedľa parkoviska pri rieke Nitra nájde teplý prameň, kde možno cítiť teplo, ale i zápach, a vidieť sfarbenie povlakov od mineralizácie vytekajúcej vody. Kde sa tu nabrala takáto voda? A ako súvisí s kopcom, na ktorom je rozhľadňa?

Strmý svah, po ktorom stúpa turistický chodník, je zlomovým svahom malomagurského zlomu, pozdĺž ktorého kotlina poklesla voči pohoriu. Zlom zároveň umožňuje podzemnej vode vystupovať na povrch z väčšej hĺbky, a preto je zohriata teplom

zvnútra Zeme a súčasne vďaka dlhému zotrvaníu v horninách (najmä vo vyššie spomínaných vápencoch) sa obohatila o minerály.

Keď premýšľam o tom, ako v prírode všetko spolu súvisí, tak sa znova v myšlienkach vraciam k Žalmu 104 a som vdáčný Bohu za tento obdivuhodný svet. „Aké mnohoraké sú tvoje diela, Pane! Všetko si múdro urobil.“

Text: Marek Šimurka
Foto: Petra Humajová

Zdroje: naucnehodniky.eu, pomalevylety.sk, geocaching.com, biomonitring.sk

Panika vrcholí

Panika vrcholí. Medzi politikmi, ľuďmi a vo všetkých médiách rezonuje hlavná téma: covid! Nezláhčujem, myslím to vážne, i keď je v tom trochu irónie a sarkazmu.

Včera som v MHD bola svedkom vzájomnej hádky troch mužov v pokročilom veku, skrátka - penzistov. Dvaja sa zhovárali. Nastúpili na zastávke pri nemocnici a ako tak zaujatí sami sebou riešili svoje diagnózy, prišiel rad aj na covid. Tretí, čo s nimi sedel vo „štvorke“, sa zrazu otočil ku mne (keďže som sedela za nimi) a snažil sa ma vtiahnuť do jeho útočného komentára voči tým dvom. Asi hľadal spojenca na svoj atak a aby nebol sám vojak v poli (teda v autobuse), tak najskôr svoj hnev dôrazne prezentoval mne.

Nereagovala som, ba dokonca som mu dala gestom ruky najavo, že nekomentujem. Snažila som cestovanie využiť na relax. Vidieť modrú oblohu, belobu oblakov spoza okna autobusu a usúdiť, že popadané lístie zo stromov má svoju príjemnú atmosféru.

Relax alias nerelax. Penzisti sa pustili do seba. Dôvod?

„Je pandémia a v autobuse sa nemá čo rozprávať! Tak držte huby!!!“ dôrazne argumentoval sťažovateľ.

„Šak máš náhubok, tak čo mudruješ!“ nedali sa pacienti.

Pokračovali nevyberané nadávky, osočovanie... Traja kohúti si nemilosrdne skočili do peria. Zvyšujúce sa hlasy začali byť neúnosné...

Našťastie som na najbližšej zastávke vystúpila.

Mala som zvláštny pocit. Aj som sa chichotala, aj som bola vážna... Priznám sa, to predstavenie v autobuse, to bola hotová tragikomédia. Obraz a odraz dnešnej doby a ľudí v nej.

Tuším sa už pri osobných stretnutiach nevieme baviť o ničom inom ako o covide - frustrované, agresívne a nekontrolovateľne! Nezláhčujem... Iba sa vážne zamýšľam.

Následne som prehodila výhybky v hlave. Skontrolovala som oblohu, či je stále parížsky modrá a či oblaky aj naďalej robia reklamu maliarskej belobe.

PS: Viem, to, čo momentálne zažívame, je neľahká doba. Je mi však úprimne ľúto, že namiesto rozvahy si ideme po krku.

Veronika Hoffmannová

Modlitba vládcov

Dávid a Šalamún

Keby veriaci ľudia chceli zostaviť zoznam vlastností, ktoré má mať kandidát uchádzajúci sa o funkciu v spoločnosti, spomenuli by medzi nimi možno i modlitbu. Samozrejme, nikde sa takáto podmienka neudáva a nepredpokladá sa, že bude požadovaná. Ale veriaci volíč by si mal overiť, či sa ním vyvolený kandidát modlí, alebo nie.

Svätý Ján Pavol II. ukázal celému svetu, že modlitba v jeho živote, úrade, myslení, vykonávaní moci a pod., zaujíma najdôležitejšie miesto. Už Sväté písmo poukazuje na to, že veľkí vládcovia sú ľudia veľkej modlitby. Jednoznačne platí, že Boh je vládcom celého sveta a kto chce mať účasť na spravovaní, musí s ním ako so svojím Šéfom rátať.

Dávid a jeho národ

Kráľ Dávid sa vedel rozprávať s Bohom na všetky témy a skrze modlitbu bral zodpovednosť za národ, ktorý mu bol zverený. Múdrost' Dávida je zachytená v Žalmoch. Javí sa ako rozmodlený vládca a ako učiteľ modlitby svojho národa. Do dnešného dňa všetci otvárame Žalmy, aby sme velebili Boha tak ako Dávid.

Šalamún a spoločnosť

Šalamún bol múdry kráľ, charizmatik, ktorý od Pána dostal veľký dar múdrej modlitby. Bohu sa jeho modlitba veľmi páčila, preto mu udelil nielen dar, o ktorý prosil mladý vládca, ale k tomu daru ešte pridal mnoho iných, o ktoré neprosil.

Modlitba o múdrost' je nevyhnutne potrebná pre každého, kto chce riadiť výchovu alebo vykonávať moc. V nej je ukrytá zodpovednosť za seba i za iných. Keby tí, ktorí vykonávajú rozhodnutia v spoločenskom rozmere, zotrvali ako Dávid či Šalamún v modlitbe, bolo by oveľa menej omylov, ktorých následky nesie celá spoločnosť.

Múdrost' v národe

Múdrym vládcom záleží na múdrom národe. Objavovanie zmyslu modlitby je spojené so vstupom do sveta Božej múd-

rosti. Modlitba je jej jedinou školou. Vo svete demokracie, ktorý je vybudovaný na plnení vôle väčšiny, tento prúd myslenia i zodpovednosti vládcov za spoluprácu s Bohom zmizol z vedomia mnohých ľudí. Demokracia je v rukách Boha, a nie Boh v rukách demokracie. On bude súdiť demokraciu a nič nepomôže odvolávanie sa na hlas väčšiny ľudí.

A na záver? Modlitba nie je osobná vec. Ak chceme obnoviť národ, treba naučiť deti tohto národa modliť sa. Je to poslanie celých dejín spásy.

Text: Pavol Škovránek, kaplán

Foto: Mária Melicherčíková

Ahojte, kamaráti!

A máme tu december, Advent – prípravu na narodenie nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Istotne sa už teraz veľmi tešíte! Priznám sa, že aj ja – a veľmi. Už ste písali Ježiškovi list, čo by ste si želali? Je ťažké sa rozhodnúť, keď toho niekedy chceme priveľa – a nielen darčiekov, ale aj vecí. Našťastie máme radcu, ktorý sa nikdy nemýli, len sa musíme naučiť žiadať ho o radu a potom aj počúvať.

Tým radcom je náš Nebeský Ocko, ktorý chce pre svoje deti – pre nás – vždy len to, čo je pre nás najlepšie. Skrze svojho Svätého Ducha nás vedie a sprevádza. Preto sa k nemu modlíme, aby sme sa vedeli správať ako dobré Božie deti.

Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom rozumu, aby sme vždy viac a viac poznávali tajomstvá svätého náboženstva a vždy rozoznávali dobro od zla. Príď, Duchu Svätý, a naplň naše srdcia darom rady, aby sme sa v pochybnostiach vyhli každému omylu a vždy si volili to, čo slúži Bohu k oslave a nám k spaseniu.

Amen.

Želajme si čisté srdcia, aby sa v nich mohol narodiť náš Spasiteľ!

Bud'te zdraví a požehnaní, kamaráti. Prajem vám milostiplné Adventné obdobie i vianočné sviatky!

Vaša Evka

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Čo ty vieš o živote?

Napísané pod vplyvom filmu *Návrat idiota* (1999)

„Nemělo by prý už smysl vyhýbat se životu,“ cituje svojho lekára hlavný hrdina filmu - František. Sledujeme, ako získava ďalšie a ďalšie prvé dojmy z normálneho sveta, do ktorého vstúpil z psychiatrickej liečebne na prahu nového roka. Stáva sa pozorovateľom, ale aj aktívnou súčasťou života štyroch mladých ľudí zamotaných v sieti romantických vzťahov a dialógov, ktoré namiesto vyjasnenia problémov spôsobujú ešte väčšie nepochopenie.

František budí v normálnom svete kvôli svojej prostote podozrenie aj pohrdanie. Nie je z tohto sveta, veď nespal ešte so žiadnou ženou a bez váhania sa k tomu aj prizná. Keď je jeho srdce zranené tým, čo vidí, vidia to všetci, lebo sa mu z nosa spustí krv. Je to skrátka idiot.

Vzor dokonalosti

Svoju lásku k Forrestovi Gumpovi som vyznal už v rozhovore v minulom Bartolomeji. František mu je veľmi podobný. Obaja sú chudobní v duchu. Ten, ktorý ich vyzdvihol ako prvých blahoslavených, však sám išiel príkladom vo všetkom. Bohatý na všetku múdrosť si zobral ľudskú

prírodnosť, nad čím musel rozum stáť aj anjelom, aby nás svojou chudobou obohatil.

Spoznať Jeho tvár

Radi by sme sa, predstavujúc si scénu ukrižovania, videli, ako spolu so sv. Jánom podopierame Pannu Máriu. Ako lámaní nevýslovnou bolesťou predsa stojíme na mieste a poskytujeme nášmu Spasiteľovi pohľad plný lásky a nádeje uisťujúc ho, že jeho obeta nie je márna.

Čísla však nepustia. Takmer všetci jeho najbližší zutekali. Ak by sme boli nejakým spôsobom zapojení do drámy ukrižovania, s pravdepodobnosťou podobnou šanci nevyhrať v lotérii by sme to celé vnímali ako frašku a chlapa na kríži ako idiota, ktorý je zosobnením nepochopenia fungovania tohto sveta.

Chciet' byť idiotom

„Naděje není optimismus. Není to přesvědčení, že něco dobře dopadne, ale jistota, že má něco smysl - bez ohledu na to, jak to dopadne,“ napísal Václav Havel. „V tomto zmysle nemá vôbec žiadne opodstatnenie zvrat falošné nádeje,“ napísala mi k tomu kamarátka. Ja len dopíšem, že takto chápaná nádej je čnosťou idiotov, ktorí nás učia normálnosti.

Peter Pikulík, OFMConv

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 11 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky Josemaríu Escrivá: „Povzbudzuj v sebe vznešené myšlienky, tie posvätné túžby, ktoré sa v tebe prebúdajú ... - Malá iskra môže vznietiť ...“

T	Ĥ	S	A	L	V	Č	E	R	A	C	I	V	O	D	A	Ľ	O	P	P
R	V	Z	V	E	S	T	O	V	A	N	I	E	P	E	I	Ľ	B	L	O
B	E	S	N	Ý	N	R	E	T	S	E	V	L	I	S	D	E	E	Á	L
L	U	H	O	E	O	K	B	R	I	T	V	A	S	L	A	S	Ť	V	N
I	Z	A	V	E	S	E	L	É	N	V	I	A	N	O	C	E	Ľ	A	O
E	S	D	I	I	N	I	I	Ý	S	A	L	H	E	I	I	P	P	N	Č
T	A	I	C	C	E	N	C	Ú	Ľ	K	K	O	L	E	D	A	D	J	N
K	R	C	L	O	H	Z	E	A	P	R	O	K	H	I	K	O	A	E	Á
A	K	A	T	I	S	T	D	U	F	O	R	A	Ž	A	O	N	R	L	O
R	A	D	O	S	Ť	I	K	A	R	K	A	P	O	L	I	E	Č	I	M
T	A	A	A	K	T	Á	L	A	Š	Ý	V	O	K	A	I	M	E	Z	Š
A	A	V	I	A	N	O	Č	N	Ý	S	T	R	O	M	Č	E	K	R	A

Použité slová:

ACIDKO, ADVENT, AIDA, AKATIST, ANJELI, AVE, AVIA, BESNÝ, BRITVA, CENCÚĽ, ČARO, DARČEK, DECIL, DIEŤA, EVA, HADICA, HLAS, HNEV, HVIEZDA, KAPOR, KARTA, KOLEDA, KRAS, LÁTKA, LIEČIM, LUH, ĽAD, MENO, NÁKUP, NOS, NOVIC, OBEŤ, OCEL', OLAF, OPAK, OPISNE, PES, PLÁVA, PLES, POLNOČNÁ OMŠA, POLADOVICA, RADOSŤ, RODINA, ROK, SELÉN, SILIŤ, SILVESTER, SLASŤ, SNEH, STIHLI, SÝKORKA, TRBLIETKA, TVAR, VADA, VČERA, VIANOČNÝ STROMČEK, VLAST', VLOHA, ZAVES, ZEMIAKOVÝ ŠALÁT, ZNIE, ZVESTOVANIE

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „ochoty obetovať sa.“

Pripravila Mária Suríková

Všetko je darom

Blahoslavená Sandra Sabattiniová

„Všetko je darom, do ktorého Darca môže zasiahnuť, kedykoľvek a akokoľvek bude chcieť,“ zapísala si do svojho denníka mladá Sandra Sabattiniová dva dni pred svojou smrťou. Zomrela nečakane, zrazilo ju auto. Na svoj prechod do večnosti však bola pripravená. Už dávno predtým rozlíšila, že „každá minúta je príležitosťou milovať“. A takto naplno aj žila.

Sandra Sabattiniová sa narodila 19. augusta 1961 v Riccione v Taliansku. Jej otec bol bankárom, matka sa starala o domácnosť. Mala ešte mladšieho brata Raffaella. Sandrin strýko Giuseppe Bonini pôsobil ako kňaz v Misame. Keď ho presunuli do Rimini, spolu s ním sa do tejto oblasti presťahovala aj Sandrina rodina.

Prirodzená veselosť i viera

Sandra prežila pekné detstvo a mladosť. Rada sa prechádzala po brehu mora, hrala futbal s bratom či chodila s priateľmi na jahodovú zmrzlinu. Bola energická a komunikatívna a aj napriek tomu, že jej na ľavej ruke chýbal ukazovák a jeden článok na prstenníku, výborne hrala na klavíri i pekne maľovala.

Viera bola jej prirodzenou súčasťou. Ako šesťročná držala v prázdninovom tábore v jednej ruke bábiku a v druhej ruženic a bolo to pre ňu úplne normálne. Niekoľko mesiacov po prvom svätom prijímaní si začala písať denník, ktorý sa našiel až po jej smrti. Je v ňom zaznamenaný celý jej duchovný život spočívajúci v hľadaní Ježiša prostredníctvom služby núdznym.

Pomoc núdznym

Keď mala Sandra 12 rokov, pozval jej strýko do svojej farnosti kňaza Oresta Benzi-

ho, ktorý sa staral o bezdomovcov, bývalé prostitútky a drogovu závislých. Jeho kázeň Sandru hlboko zasiahla. Začala vidieť Krista v každom človeku a najmä v Eucharistii. Onedlho odišla do Formačného tábora Komunity Jána XXIII., ktorú tento kňaz založil. Mladí z tohto spoločenstva pomáhali tým najchudobnejším. Aj Sandra sa zapojila do ich činnosti, no nikdy nezabúdala ani na modlitbu. Veľa času trávila pred svätostánkom a často prijímala Eucharistiu.

Ako 17-ročná sa zoznámila s Guidom Rossim, s ktorým sa neskôr aj zasnúbila. Obaja sa angažovali v pomoci chudobným a plánovali spoločnú budúcnosť. Sandriným snom však bolo ešte niečo - odísť na misie do Afriky. Po skončení strednej školy začala študovať medicínu v Bologni, aby mohla ľuďom v Afrike slúžiť ako lekárka. „Ak skutočne milujem, ako môžem znášať, že tretina ľudstva umiera od hladu, kým ja žijem v bezpečí a ekonomickej stabilite? Keď sa budem správať takto, budem možno dobrá kresťanka, ale nikdy nebudem svätá,“ zapísala si do svojho denníka.

Nečakaná smrť

Osudný deň nastal 29. apríla 1984. Sandra s Guidom spolu pracovali v terapeutických

skupinách pre narkomanov. Cestou na jednu z akcií spoločenstva Sandru zrazilo auto. Previezli ju do nemocnice, ale o tri dni, 2. mája 1984, svojim zraneniam podľahla.

Snúbenec jej pred smrťou odstrihol pramienok vlasov, ktorý je jedinou zachovanou relikviou po nej. Pri exhumácii jej tela totiž nastala nevysvetliteľná vec - v rakve sa z neho nenašlo vôbec nič, žiadne kosti či iné telesné pozostatky, iba kúsok Sandrinho odevu. Otec Benzi, ktorý hneď po smrti Sandry inicioval proces jej blahorečenia, si vtedy spomenul na poslednú vetu z jej denníka: „Nenájdete ma už tu na zemi, keď príde ten správny čas.“

Sandra Sabattiniová bola blahorečená 24. októbra 2021 po tom, čo bol na jej príhovor zázračne uzdravený muž zomierajúci na rakovinu hrubého čreva. Jej snúbenec Guido sa neskôr oženil a je otcom dvoch detí. Pôsobí ako trvalý diakon.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: modlitba.sk, vatican-news.va, svetkrestanstva.postoj.sk
Foto: newsrimini.it, www.acistampa.com

Spomienky

Dňa 13. decembra uplynie šesť rokov, čo si náš Pán povolal do svojej vlasti nášho milovaného **Ignáca Bomboša**. Kto ste ho poznali, venujte mu s nami tiché modlitby. S láskou spomína celá rodina.

Výročná svätá omša bude v nedeľu 12. decembra 2021 o 9:00 hod. vo farskom Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi.

Dňa 10. decembra 2021 uplynie desať rokov, čo nás opustil náš otecko a starý otec, pán **Štefan Gašparík**. S láskou a úctou na neho spomínajú a o modlitbu prosia všetkých, čo ho poznali, dcéra Jarmila a syn Štefan s rodinami.

Výročná svätá omša bude v piatok 10. decembra 2021 o 18:30 hod. v piaristickom kostole v Prievidzi.

*Odpočinitie
večné daj im,
ó, Pane...*

Farská kronika od 1. do 30. novembra 2021

Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:

Dominika Horňáková
Leon Kati
Adela Pösová
Sára Petrisková
Marek Mirga
Matúš Podolan
Jakub Klementovič
Martin Drozd
Lucas Pipiška
Tamara Novotná

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Oľga Medová, 83 r.
Anna Majzlanová, 68 r.
Blanka Kotlárová, 53 r.
Jozef Britan, 45 r.
Emil Lacko, 81 r.
Tibor Hurtiš, 34 r.
Darina Hlavatá, 64 r.
Eva Oboňová, 80 r.
Mária Fišerová, 74 r.
Gabriela Vaňová, 90 r.
Alojz Hyža, 79 r.
Eva Ilečková, 90 r.
Oliver Smida, 84 r.
Mária Melišková, 73 r.
Jozef Stribinský, 81 r.
Emil Mráz, 84 r.
Hedviga Hírešová, 76 r.
František Pista, 74 r.
Rudolf Huliak, 76 r.
Oľga Packová, 77 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie!

Ak máte rad tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať far-
skému časopisu Bartolomej, budeme radi,
keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: bartolomej@farapd.sk

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Pavol Škovrá-
nek, Jozef Durkot, Elena Cagaňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Zuzana
Liptáková, Mária Melicherčíková,
Dagmara Pavlove, Mária Pytlová, Eva
Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Martina Suváková
str. 2, 36 - Štefan Kollár
str. 3 - Silvia Kobelová

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Vianočná tvarohovo-višňová štola

Suroviny:

8 dkg práškového cukru, 8 dkg masla, 20 dkg jemného mäkkého tvarohu, 1 vajce, 25 dkg hladkej múky, ½ balíčka prášku do pečiva, 5 dkg strúhanej čokolády, zavárané višne z jedného 7 dcl pohára

Postup:

V miske vymiešame cukor so zmäknutým maslom do peny, pridáme tvaroh, vajce, dobre vymiešame, potom pridáme múku s práškom a vypracujeme hladké cesto, ak by sa lepilo, pridáme podľa potreby múku. Pripravené cesto rozvaľkáme na plát hrubý asi 1,5 cm, posypeme nastrúhanou čokoládou, višňami, ktoré sme po vykôstkovaní nechali odkvapkať, a zatočíme. Závin položíme na plech vyložený papierom na pečenie a pečieme na 180 °C asi 30 - 35 minút (podľa výkonu rúry). Po upečení hneď potrieme rozpusteným maslom a pocukrujeme.

Šlaháčkové rezy Nescafé

Suroviny:

6 vajec, 4 PL práškového cukru, 2 PL kryštálového cukru, 6 PL polohrubej múky, 1 prášok do pečiva, 3 ČL kakaa, 6 PL mletých orechov, 6 PL mlieka

Postup:

Žĺtky s práškovým cukrom vyšľaháme do peny, pridáme mlieko, múku, prášok do pečiva, kakao, orechy a tuhý sneh z bielkov, ktorý sme vyšľahali s kryštálovým cukrom, opatrne premiešame a upečieme vo vymastenom, vysypanom plechu. Vychladnuté potrieme džemom, na vrch dáme dve vyšľahané šlaháčky, do ktorých pri šľahaní pridáme 2 PL kávy NESCAFÉ a práškový cukor podľa chuti. Môžeme pridať strúhanou čokoládou.

Perníčky - hnedé mäkké

Suroviny:

30 dkg hladkej múky, 18 dkg práškového cukru, 2 vajcia, 2 PL tekutého medu, 1 ČL sódy bikarbóny, 1ČL perníkového korenia

Postup:

Vajcia, cukor a med dobre vyšľaháme (šľahačom), potom pridáme ostatné suroviny, spolu spracujeme a dáme na 1 deň do chladničky. Potom na tenšie rozvaľkáme (najviac 3 mm), vykrajujeme pohárikom (3 cm), dáme na plech vyložený papierom na pečenie a pri 180 °C na bledšie ružovo upečieme. Upečené spájame slivkovým lekvárom, vrchnú časť namáčame do čokoládovej polevy. (Pri rozguľovaní môžeme vykrojiť a upiecť najprv len pár kúskov a tak odhadnúť hrúbku cesta a veľkosť pohárika, až potom vykrajovať na celý plech.)

Pripravila: Filomena Petrášová
Foto: Martina Humajová

Dívam sa na svet očami nádeje

Schopnosťou svetla je pohlcovať tmu:
veriť, dôverovať, mať nádej...
Nedajme šancu strachu, ktorý je tmou.
Lebo tma mení svetlo na tápajúce šero a tieň pochybností.
Buďme nositeľmi svetla v tomto adventnom čase...
V nečase tohto sveta.
Veronika Hoffmannová

